

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Hoitotyön koulutusohjelma / sairaanhoitaja, terveydenhoitaja

Henni Tihula, Satu Lavia

SIVILIPALVELUSMIESTEN VAPAA-AJAN KÄYTTÖ JA HARRASTUKSET

Opinnäytetyö 2012

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Sairaanhoitaja, Terveydenhoitaja

TIHULA, HENNI

LAVIA, SATU

Siviilipalvelusmiesten vapaa-ajan käyttö ja harrastukset

Opinnäytetyö

38 sivua

Työn ohjaaja

Lehtori Ari Vesanen

Toimeksiantaja

Voi hyvin nuori! -hanke

Huhtikuu 2012

Avainsanat

siviilipalvelus, harrastus, vapaa-aika

Tämä opinnäytetyö on yksi osuus Voi hyvin nuori! -hanketta. Tutkimukseen on otettu mukaan viisi saapumiserää kevään 2011 aikana siviilipalveluskoulutuksen aloittaneista Lapinjärvellä. Opinnäytetyömme on määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus. Aineisto käsiteltiin SPSS – tilasto-ohjelmalla. Vastauksia saatiin yhteensä 465. Vastaajat olivat iältään 19–31-vuotiaita.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada kuva siviilipalvelusmiesten vapaa-ajan käytöstä sekä harrastamisesta. Harrastuksiin osallistuminen vaihteli suuresti. Ylivoimaisesti suosituin harrastus oli musiikin kuuntelu. Lisäksi yksilöurheilu / -liikunta kuuluivat aktiiviharrastusten joukkoon noin neljäsosalla vastanneista. Liikuntakerhoon osallistuminen ei ollut suosittua. Vastanneista vain 5 % osallistui viikoittain yhden tai useamman kerran. Tyytyväisyys liikuntakerhon toimintaan oli neutraalia. Liikuntakerhon ulkopuolella liikuntaa harrasti 38 % vastanneista. Kyselyyn osallistuneista 22 % ei harrasta liikuntaa lainkaan.

Siviilipalvelusmiehet viettävät aikaa mielellään yksin tai kaverin (74 %) kanssa normaalina arki-iltana. Juhliessa jotain merkittävää, vastanneista 92 % viettää aikaa yli kolmen hengen ryhmässä. vastanneista 50 % usein 3 – 5 hengen ryhmässä. Melkein joka kymmenes (9 %) haluaa lomailla yksin.

Vapaa-aikaan kuuluu myös Internetissä oleminen. Sosiaalisessa mediassa profiili oli noin 80 %:lla vastaajista. Internetin käytön mahdollisuus on helppoa, koska koulutuskeskuksella on tietokoneiden käyttö mahdollisuus ja oman kannettavan tietokoneen voi ottaa mukaan. Lisäksi puhelimella on mahdollisuus päästä Internetiin. Normaalina vapaa-aikana Internetissä vietetään enemmän aikaa kun palveluksen aikana. Neljännes vastanneista käyttää Internetiä 4 - 8 tuntia päivässä normaalina arkena. Palveluspäivinä Internetissä vietetään eniten 2 – 4 tuntia päivässä. Tutkimukseen osallistuneista 66 % ei pelaa rahapelejä Internetissä. Usein pelaavia oli 4.5 % vastanneista.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Health Care

TIHULA, HENNI

LAVIA, SATU

Leisure Time Use and Hobbies of Men Doing Non-Military Service

38 pages

Bachelor's Thesis

Supervisor

Ari Vesanen, Senior Lecturer

Commissioned by

Voi hyvin nuori! -project

April 2012

Keywords

non-military service, hobby, leisure time

This Bachelor's thesis is part of the Voi hyvin nuori! -project. Five groups of men starting their non-military service education in the civic center in Lapinjärvi in spring 2011 were included in the study. Our study was a quantitative research. The data were analyzed using the SPSS – statistical software. A total of 465 responses were received. The respondents were 19 to 31 years of age.

The purpose of this study was to describe the use of leisure-time and hobbies of men doing non-military service. Participation in leisure activities varied widely. By far the most popular hobby was listening to music. In addition about a quarter of the respondents were active doing individual sports or exercise. Participation in the sports club was not popular. Only 5 % of the respondents participated in it once or several times a week. Satisfaction with the sports activities club was neutral. 38 % of the respondents exercised outside the sports club. 22 % of those participating did not do physical exercise at all.

Non-military men like to spend time alone or with friends (74 %) in the weekday evenings. When celebrating something significant, 92 % of the respondents spend some time in groups of over three persons. 50 % of the respondents are often in groups of 3 to 5. Almost one in ten (9 %) would like to vacation alone.

In the leisure time is also included time in the Internet. About 80% of the respondents had profiles in the social media. Use of the Internet was easy, because the training center had computers and it was possible to take your own laptop with you. In addition the phones have got an access to the Internet. In the normal leisure time more time is spent on the Internet than during the service. A quarter of the respondents use the Internet 4 - 8 hours per day during normal weekdays. On the days at service most spent 2 to 4 hours a day on the Internet. 66 % of the participants did not play online money games. 4.5 % of the respondents often play online games.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	5
2	VOI HYVIN NUORI! - HANKE	6
3	SIVIILIPALVELUS	6
	3.1 Siviilipalvelus	6
	3.2 Siviilipalvelukseen hakeutuminen	7
	3.3 Siviilipalveluskeskus	7
	3.4 Siviilipalveluksen suorittaminen	8
	3.5 Siviilipalveluksen kehittäminen	8
4	HYVINVOINTI, VAPAA-AIKA JA HARRASTAMINEN	10
	4.1 Hyvinvointi	10
	4.2 Vapaa-aika	11
	4.3 Harrastaminen	11
5	TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT	13
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	13
	6.1 Tutkimusmenetelmä	13
	6.2 Tutkimusluvan hankinta ja aineiston kerääminen	14
	6.3 Tutkimusaineiston analysointi	14
	6.4 Luotettavuus	14
7	TUTKIMUKSEN RISKIT JA EETTISET ONGELMAT	15
8	TULOKSET	16
	8.1 Harrastaminen	16
	8.2 Seura ja järjestötoiminta	26
	8.3 Internet ja vapaa-aika	28
9	POHDINTA	34
	LÄHTEET	37

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme tarkoitus on selvittää, miten siviilipalvelusmiehet viettävät vapaa-aikaa ja mitä he harrastavat. Tarkoituksena on selvittää myös miten he osallistuvat järjestötoimintaan. Opinnäytetyömme on osa Voi hyvin nuori! -hanketta. Tuloksia on tarkoitus hyödyntää kehitettäessä toimenpiteitä, jotka tukevat nuorten osallistumista ja aktiivisuutta yhteiskunnassa.

Aihevalinta tuli sattumalta. Toinen meistä oli pitkällä sairauslomalla syksyllä 2010 ja selaili vapaana olevia opinnäytetyöaiheita. Voi hyvin nuori! -hanke osui silmiin ja vaikutti mielenkiintoiselta ja ainutlaatuiselta. Otimme yhteyttä lehtori Ari Vesaseen ja saimme aiheeksemme siviilipalvelusmiehiä koskevan aiheen. Aikaisempia tutkimuksia tästä kohderyhmästä ei ollut, joten oli mielenkiintoista saada uutta tietoa heidän vapaa-ajan käytöstä ja harrastuksista.

Vapaa-ajan merkitys on entistä tärkeämpää suomalaisille. Vapaa-aikaa on nykyisin enemmän vaikka työelämä on muuttunut kiivastahtisemmaksi. Erityisesti kodin ja perheen merkitys on kasvanut mutta harrastukset koetaan myös tärkeiksi. Vapaa-aikaa käytetään usein perheen kanssa yhdessä olemiseen, televisioon katseluun ja kotitöihin mutta ulkoilu, liikunta ja tietokoneella oleminen ovat myös mielekkäitä harrastuksia. (Mäntylä 2010, 28.)

Harrastaminen on hyvää vastapainoa arjelle. Se antaa sisältöä ihmisen elämään ja vaikuttaa fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Liikuntaharrastus kohottaa esimerkiksi kuntoa ja pitää mielen virkeänä. Järjestötoiminta taas auttaa sosiaalisten taitojen kehittämisessä.

Opinnäytetyömme työstäminen alkoi heti joulukuussa 2010. Tulevista kysymyksistä keskusteltiin projektipäällikkö Valdemar Kallungin ja opinnäytetyömme ohjaajan Ari Vesasen kanssa. Samoihin aikoihin aloimme etsiä teoriaa ja muita tutkimuksia. Opinnäytetyömme keskeisiä asioita ovat siviilipalvelus, vapaa-aika ja harrastaminen.

2 VOI HYVIN NUORI! - HANKE

Opinnäytetyömme on osa Voi hyvin nuori! – hanketta, jonka tarkoituksena on tutkia nuorten arvoja, elämäntyylejä, hyvinvoinnin ja integraation sekä pahoinvoinnin ja syrjäytymisen rakenteita. Tutkimusaineisto kerätään siviilipalvelukeskuksessa kevään 2011 aikana. Hankkeen tarkoituksena on myös arvioida ja kehittää yhdessä valtiovaltan, kuntien ja kolmannen sektorin menetelmiä hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja pahoinvoinnin vähentämiseksi. (Voi hyvin nuori! -hanke)

Nuoria aikuisia koskevaa ymmärrystä on tarkoitus kasvattaa sekä kehittää sosiaali- ja terveysjärjestelmää ja siten lisätä nuorten aikuisten hyvinvointia. Hanke kuuluu Teke-sin Innovaatiot sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmä -ohjelmaan. Hankkeen osapuolet ovat Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, joka toteuttaa hankkeeseen kuuluvat tutkimukset ja rahoittajana on Tekes sekä Kymenlaakson kuntia ja muita toimijoita. Tämä opinnäytetyö on osa siviilipalvelusmiehiä koskevaa osahanketta, ja tässä tutkitaan siviilipalveluksen suorittavien vapaa-ajan käyttöä ja harrastuksia. Siviilipalvelusta suorittaville tehtiin kysely kevään 2011 aikana.

3 SIVIILIPALVELUS

3.1 Siviilipalvelus

”Asevelvollinen, jonka vakaumukseen perustuvat syyt estävät häntä suorittamasta asevelvollisuuslaissa (1438/2007) säädettyä palvelusta, vapautetaan sen suorittamisesta ja määrätään suorittamaan siviilipalvelusta.”

Siviilipalveluksen voi suorittaa asevelvollinen, joka vakaumuksellisten syiden takia on estynyt suorittamasta asevelvollisuutta ja täten määrätään suorittamaan siviilipalvelusta. Vapaaehtoista asepalvelusta suorittanut nainen suorittaa myös siviilipalveluksen, jos nainen lopettaa vapaaehtoisen asepalveluksen 45 palvelusvuorokauden jälkeen. (Siviilipalveluslaki 1446/2007, 2.§.)

Siviilipalveluksen pituus on 362 vuorokautta ja peruskoulutusjakso kestää 28 vuorokautta, työpalvelu on 334 vuorokautta. Siviilipalvelus kuuluu asevelvollisuuden ohella maanpuolustusvelvollisuuteen, ja siitä on säädetty siviilipalveluslaissa. (Siviilipalveluslaki 1446/2007. 4.§.) Siviilipalveluksen koulutuksen osat ovat peruskoulutusjakso,

yhteiskunnalle hyödyllinen siviililuonteinen työpalvelu, täydennyspalvelus, ylimääräinen palvelus ja liikekannallepanon aikainen palvelus. Lapinjärven koulutuskeskuksessa suoritetaan peruskoulutusjakso. Työpalvelu suoritetaan hyväksytyissä siviilipalvelupaikoissa. (Mitä on siviilipalvelus?.)

Siviilipalvelusvelvollinen voi itse päättää mihin hän haluaa suuntautua. Suuntautumisvaihtoehtoja ovat kansalaisvalmiudet, ympäristökasvatus ja kulttuuriomaisuuden suojeleminen, palo-, pelastus- ja väestönsuojaus sekä väkivaltaongelmien torjunta kouluissa. (Siviilipalvelus 2020 - Siviilipalveluksen kehittämistyöryhmän mietintö 2011,25.)

3.2 Siviilipalvelukseen hakeutuminen

Siviilipalvelukseen haetaan kutsunnoissa, varusmiespalveluksen aikana tai sen jälkeen. Hakemus voidaan jättää kutsunnoissa kutsuntalautakunnalle, varusmiespalveluksessa joukko-osaston komentajalle, muulloin joko puolustusvoimien aluetoimistoon tai siviilipalvelukeskukselle. Ulkomailla asuva jättää hakemuksen Suomen lähetystöön tai konsulivirastoon. Hyväksytyin hakemuksen jälkeen hakija on siviilipalvelusvelvollinen ja asiat siirtyy siviilipalvelukeskukselle käsiteltäväksi. Siviilipalvelukseen voi hakea myös varusmiespalveluksen aikana. Tehdyn hakemuksen jälkeen asevelvollinen kotiutetaan välittömästi. Varusmiespalveluaika hyvitetään siviilipalveluajassa kertoimen mukaan. (Siviilipalvelukseen hakeutuminen.)

Lapinjärvelle suoritettavia peruskoulutusjaksoja järjestetään 12 kertaa vuodessa. Siviilipalvelusta ei voi aloittaa ennen siviilipalvelukeskuksen antamaa kirjallista palvelukseen astumismääräystä. Tämä määräys lähetetään siviilivelvolliselle noin 2 kuukautta ennen palveluksen alkamista. Siviilipalvelus alkaa hakemuksen hyväksymisvuoden tai kahden seuraavan kalenterivuoden kuluessa. Palveluksen aloittamisajankohdan voi toivoa siviilipalvelushakemukseen. (Tietoa siviilipalvelukseen hakeutuvalla.)

3.3 Siviilipalveluskeskus

Itä-Uudellamaalla, Lapinjärvellä sijaitsee Suomen ainoa siviilipalveluskeskus (noin 94 km Helsingistä ja noin 45 km Kouvolasta). Lapinjärvelle tulivat ensimmäiset siviilipalvelusmiehet 2.1.1998. Keskuksella on noin kolmekymmentä rakennusta (luentosalit ja kokoustilat, vapaa-ajan vietto tilat, majoitus, ruokala, hallinto, klinikka, vastaan-

otto, sauna ja kuntosali). Majoitustilaa on 246 siviilipalvelijalle sekä yksi allergiahuone ja yksi huone naispuoliselle palvelusvelvolliselle. (Lapinjärven koulutuskeskus.)

3.4 Siviilipalveluksen suorittaminen

Siviilipalvelusvelvollisia on vuosittain koulutettavana noin 1600 ja Lapinjärven palvelukeskuksen tehtäviä ovat siviilipalvelusvelvollisten palvelukseen määrääminen, siviilipalvelusvelvollisten kouluttaminen, siviilipalvelusvelvollisten valvonta, siviilipalvelutodistuksen antaminen siviilipalvelusvelvolliselle ennen siviilipalveluksen alkamista (passilaki 671/2006) 8 §), siviilipalvelusvelvollisten majoituskustannusten korvaaminen ja siviilipalveluksen muiden käytäntöjen toimeenpano. (Yleistä siviilipalveluksesta.)

Siviilipalveluskeskus hyväksyy työpalvelupaikan ja voi myös toimia työpalvelupaikana. Hyväksytyjä työpalvelupaikkoja ovat valtion viranomainen tai tielaitos, valtion itsenäinen julkisoikeudellinen laitos tai julkisoikeudellinen yhdistys, kunnan viranomainen, uskonnonvapauslain (453/2003) 2. §:ssä tarkoitettu uskonnollinen yhdyskunta tai sen seurakunta, yleishyödyllistä toimintaa harjoittava yksityisoikeudellinen yhteisö, yhdistys tai säätiö. (Siviilipalvelus 2020 - Siviilipalveluksen kehittämistyöryhmän mietintö 2011,28.) Eri puolilla Suomea on noin 1800 siviilipalvelustyöpaikkaa. Siviilipalvelusta voi suorittaa myös ulkomailla enintään 2 kuukauden ajan. (Tietoa siviilipalvelukseen hakeutuvalla.)

3.5 Siviilipalveluksen kehittäminen

Nuorisobarometri 2010 tutkimuksesta selviää, että varusmiespalveluksen suorittaa noin 80 prosenttia ikäluokasta. Varusmiespalvelukseen hakeudutaan velvollisuuden tunnon ja isänmaallisuuden vuoksi kun taas siviilipalvelukseen hakeudutaan terveydellisistä syistä. Palvelukseen määrättyjen osuus on pienentynyt ja keskeyttämisluvut ovat suurentuneet. Varusmiespalveluksen suorittaa enää kaksi kolmasosaa suomalaismiehistä loppuun asti. (Myllyniemi, 2010,40)

Keskeytyksen takana on usein masennusta, ahdistusta ja sopeutumis- ja persoonallisuushäiriöitä. Myös miesten kunnon lasku ja armeijan kiristyneet terveysvaatimukset vaikuttavat keskeyttämislukuihin. Keskeyttämisluvut eivät välttämättä kerro nuorten pahoinvoinnista, toiset eivät vaan sopeudu armeijan arvojärjestelmään. Kyselyyn vas-

tanneista 7 prosenttia oli täysin vapautettuja palveluksesta. He eivät suorita kumpakaan palvelusta. (Myllyniemi 2010,40,42.)

Siviilipalveluksen valitsee noin 7 prosenttia ikäluokasta. Eri-ikäisten suhteen ei ole eroa. Noin viisi prosenttia valitsee siviilipalveluksen jo kutsunnoissa ja kaksi prosenttia muuttaa mieltään varusmiespalveluksen aikana. Näyttää kuitenkin siltä, että esimerkiksi alkuvuonna 2010 siviilipalvelukseen aloittaneista jopa 60 prosenttia oli aloittanut varusmiespalveluksen ja tehnyt siviilipalveluspäätöksen vasta sitten. Siviilipalvelukseen hakeutumisen syitä ovat pelkotilat, halu päästä helpolla ja majoitusolosuhteet. Myös talouteen, työn saamiseen ja uraan liittyvät syyt olivat siviilipalvelusmiehille tärkeitä. Siviilipalveluksen aikana voisi saada työkokemusta omalta alaltaan tai se voi auttaa jopa työpaikan saannissa. Siviilipalveluksen valinneilla lisäksi painoivat uskonnolliset ja eettiset syyt. Moni kuitenkin kokeilee armeijaa mutta päätyy siviilipalvelukseen elämäntilanteen tai muun syyn takia. (Myllyniemi 2010, 46–47.)

Työ ja elinkeinoministeriön julkaisu Siviilipalvelus 2020, käsittelee siviilipalveluksen kehittämistä. Työ- ja elinkeinoministeriön työryhmän mielestä on ryhdyttävä aktiivisesti kehittämään siviilipalvelujärjestelmää ja tarkoituksena olisi kehittää merkittävästi siviilipalveluksesta julkisen edun mukainen voimavara vuoteen 2020 mennessä. Useaan otteeseen työn aikana tuli esille vähäinen siviilipalveluksen osalta poliittinen kiinnostavuus ja ohjaus ja tähän liittyen on tehty lukuisia ehdotuksia siviilipalvelusjärjestelmän kehittämiseksi. Työryhmä on olettanut, että siviilipalvelujärjestelmää tarvitaan jatkossakin asevelvollisuuden korvaavana palvelusmuotona. Keskeisiä ehdotuksia ovat:

- *Valtiollistettaisiin siviilipalvelujärjestelmän hallintoon liittyvät tehtävät. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon alle perustettaisiin erillinen virasto (Suomen siviilipalvelukeskus)*
- *Siviilipalveluvelvollisia tulisi aktiivisesti kannustaa ja ohjata yhteiskunnan kannalta mahdollisimman hyödyllisiin palveluspaikkoihin. Luovuttaisiin siitä, että palvelupaikattomat siviilipalveluvelvolliset suorittavat työpalvelua Lapinjärven koulutuskeskuksessa. Siviilipalvelukeskus määräisi työpalvelupaikan niille velvollisille, jotka eivät työpalvelupaikkaa saa itse järjestettyä.*

- *Siviilipalveluajan pituutta ei olisi nyt tarvetta lyhentää. Jos varusmiespalveluaikaa lyhennetään, asiaa on syytä tarkastella uudelleen.*
- *Luovuttaisiin tavoitteesta käyttää siviilipalveluvollisia kriisitilanteessa joissakin erityisissä tehtävissä. Kohdennettaisiin peruskoulutusjaksoon turvallisuuskoulutus normaaliolojen riskeihin.*
- *Naisille tulisi olla ainakin vapaaehtoisena mahdollisuus suorittaa siviilipalvelu samaan tapaan kuin asepalvelus*
- *Ei toteuttaisi keinotekoisesti siviilipalvelukseen ja asevelvollisuuteen yhteisiä koulutussisältöjä.*
- *Varusmiespalveluksensa keskeyttävän tulisi päästä siviilipalvelukseen kuuluvaan peruskoulutukseen mahdollisimman nopeasti keskeyttämisen jälkeen*
- *Siviilipalveluvollisia tulisi kannustaa ja ohjata terveisiin elämäntapoihin ja liikuntaharrastuksiin*
- *Toteutettaisiin kartoittava alkukysely siviilipalveluksen alussa ja toinen kysely palveluksen päättyessä. (Siviilipalvelus 2020 - Siviilipalveluksen kehittämistyöryhmän mietintö 2011, tiivistelmä.)*

4 HYVINVOINTI, VAPAA-AIKA JA HARRASTAMINEN

4.1 Hyvinvointi

Hyvinvointia on vaikea määritellä pelkästään yhdestä näkökulmasta. Sitä tarkastellaan usein objektiivisten ja subjektiivisten tekijöiden kautta. Objektiivisiä tekijöitä ovat ihmisten elinolot, terveys sekä toimeentulo ja subjektiivisiä tekijöitä ovat sosiaaliset suhteet, itsensä toteuttaminen ja onnellisuus. Nämä osatekijät ovat yhteydessä toisiinsa ja ne tukevat toisiaan. Hyvä on kuitenkin tiedostaa, että hyvä terveys, toimeentulo ja korkea elintaso eivät takaa automaattisesti onnellisuutta eli subjektiivista hyvinvointia. (Heikkilä, Karvonen, Moisio & Simpura 2008, 14.)

Erik Allardt (1980) kuvaa hyvinvointia kolmen eri näkökulman kautta: *having* (elinolot ja elintaso), *loving* (yhteisöön ja yhdessä olemiseen liittyvät suhteet) ja *being* (mahdollisuudet toteuttaa itseään). Hyvinvointi kuuluu elämän perusedellytyksiin. Se on myös yhdessä oloa ja mielekästä toimintaa. (Allardt 1980, 37–38.)

Suontaus ja Tyni jakavat hyvinvoinnin yksilölliseen ja yhteisölliseen hyvinvointiin. Yksilötasolla hyvinvointi on tila jossa ihmisellä on mahdollisuus tyydyttää keskeiset tarpeensa. Yksilön hyvinvointi koostuu fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Fyysinen hyvinvointi on fyysisten tarpeiden tyydytystä, pientä sairauden määrää ja suurta terveyden määrää. Psyykinen hyvinvointi muodostuu yksilön henkisestä tasapainosta, mielenterveydestä, sosiaalistumisesta, itsensä toteuttamisesta ja mielekkään toiminnan antamasta tyydytyksestä. Sosiaaliseen hyvinvointiin kuuluu yksilön luontainen tarve olla osana yhteisöä tai ryhmää. Erilaisia yhteisöjä ovat mm. perhe, työyhteisö tai ystävät. (Suontaus & Tyni 2005, 29–30.)

4.2 Vapaa-aika

Vapaa-aikaa määritellään monella eritavalla. Esimerkiksi Saarinen, Ruoppila ja Korkiakangas (1989, 181) määrittelevät vapaa-ajan seuraavasti: ”*aika, joka jää perustarpeiden tyydyttämiseen kuluvan ajan ja itse määritellyn tai yhteiskunnan säätelämän työajan yli*”. Vapaa-ajan voi määritellä myös kolmesta eri lähtökohdasta kuten Sinkkonen ja Kinnunen (1996) tekevät. Ensimmäisestä määrittelystä rajataan vuorokaudesta työn tekoon, nukkumiseen ja syömiseen kuluva aika pois. Loppu aika on vapaa-aikaa. Toinen on toiminnan luonteen ja mielentilan avulla tehty määritelmä. Vapaa-aika on siis iloa ja huvia, esimerkiksi siivous voi olla jollekin huvia. Kolmas tapa on yhdistää nämä edellä mainitut määritelmät. Jokainen voi valita mitä tekee ammatillisten, sosiaalisten ja muiden velvoitteidensa täyttämisen jälkeen. Vapaa-ajassa on tärkeää rauhan ja vapauden tunne. (Sinkkonen & Kinnunen 1996, 90–91.)

4.3 Harrastaminen

Harrastaminen voidaan määritellä vapaa-ajan aktiviteetiksi. Harrastamista kuvaavat vapaus, vapaa-aika ja aktiivisuus. Harrastus on usein pysyvä, tiettyjen toimintojen kiinnostuksen kokonaisuus, joka ei ole jokapäiväinen velvollisuus tai toimeentulo. Metsämuuronen tuo esille myös Hirsjärven määritelmän, jonka mukaan harrastaminen

on positiivista toimintaa tai tiettyä tottumusta asiaa kohtaan. (Metsämuuronen 1995, 16–17, 20.)

Metsämuurosen oma määritelmä harrastuksesta on seuraava:

Harrastuneisuus on suhteellisen pysyvä tiettyntyyppisiin toimintoihin positiivissävyisenä toimintavalmiutena yksilön toiminnallisella, kognitiivisella ja affektiivisella alueella ilmenevä jatkuva omaehtoinen suuntautuminen.

Harrastus voidaan ymmärtää harrastuneisuuden kohdentumisena tiettyyn asiaan, lajiin, tekniikkaan, välineeseen tai osa-alueeseen. (Metsämuuronen 1995, 21–22.)

Näiden edellä mainittujen mukaan voidaan todeta, että harrastaminen ja vapaa-ajan tekeminen vaikuttavat yksilön hyvinvointiin. Liikunta harrastus kohottaa kuntoa ja purkaa stressiä. Riittävä lepo ja monipuolinen ravinto ovat myös osa fyysisistä hyvinvointia. Harrastaminen muiden kanssa tuo sosiaalista hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä. Oman hyvinvoinnin edistäminen vaatii kuitenkin yksilön omaan tahtoa ja motivaatiota.

Kuluttajaviraston Taina Mäntylä oli tehnyt tutkimuksen nuorten aikuisten kodista, koulutuksesta ja ajankäytöstä kesäkuussa 2010. Tutkimuksessa kohderyhmää olivat 25–30-vuotiaat nuoret, johon osallistui 995 nuorta ja tutkimus toteutettiin Taloustutkimuksen Internet-paneelilla. Raportissa todetaan, että suuri osa vastaajista (87 %) käyttää aikaansa kotona vapaa-aikaan eli seuraa mediaa, harrastaa, seurustelee ja näitä pidettiin myös tärkeinä. Yksinäisissä talokusissa asuvat pitävät tärkeimpinä vapaa-aikaa ja virtuaalista vaikuttamista. (Mäntylä 2010, 11, 14.)

Vastaajista 57 % käyttää Internetiä viikossa 10 tuntia tai enemmän, 33 % käyttää aikaansa 4-9h ja peräti 35 % miehistä käyttää Internetiä 20 tuntia viikossa. Opiskelijoita on 34 % ja yksin asuvia 40 %. Heistä, jotka kuuluvat yhteisöön, käyttää Internetiä 20 tuntia tai enemmän viikossa. Yli 90 % käyttää Internetiä päivittäin ja pääsääntöisesti kotona ollessaan (77 %). Vastanneista 61 % kuuluu johonkin virtuaaliyhteisöön. Yhteisöön kuulumine on yleisintä pääkaupunkiseudulla ja suurien kuntien alueella. Yleisempiä käyttäjiä olivat opiskelijat, työttömät, koti-isät ja -äidit. Yhteisöön kuulumine oli yleisempää, kun vastaaja ei ollut työelämässä. Rahan käyttö virtuaaliyhteisössä ei ollut merkittävä tässä tutkimuksessa. Vain 4 % käyttää maksullista virtuaaliyhteisöä.

Media on iso osa arkipäivää. sitä käytetään hyödyksi, viihteeksi ja osana sosiaalisessa kanssakäymisessä. (Mäntylä 2010, 26–28.)

5 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT

Tämän tutkimuksen tarkoitus on tuottaa tietoa ja hyödyntää kehitettäessä toimenpiteitä, jotka tukevat nuorten osallistumista ja aktiivisuutta yhteiskunnassa.

Tutkimusongelmat ovat seuraavat:

1. Mitä siviilipalveluksen suorittavat harrastavat?
2. Miten siviilipalvelus vaikuttaa harrastamiseen?
3. Millaista on siviilipalveluksen suorittavien Internetin käyttö?

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

6.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimuksemme on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Määrällinen tutkimus sopii tutkimusmenetelmäksi suuria ihmisryhmiä kartoittaviin tutkimuksiin. Tällöin saadaan yksittäistapauksista kattavaa tietoa.

Tutkimuksessamme käytettiin valmista kyselylomaketta, jossa oli vastausvaihtoehdot. Vastaaja on valinnut itselleen parhaiten sopivimman vaihtoehdon. Vastausvaihtoehtoja on saanut valita yhden, jos ei ole toisin mainittu.

Kyselylomake tehtiin yhdessä muiden Voi hyvin nuori -hankkeeseen osallistuneiden kesken ja samaa lomaketta käytettiin myös varusmiehiin kohdistuneessa tutkimuksessa. Kyselytutkimuksen etuna on saada laaja tutkimusaineisto, ja siinä voidaan kysyä monia eri asioita. Kyselytutkimuksessa on heikkoutena se, että aina ei voida tietää, onko vastaaja ymmärtänyt kysymyksen ja vastaako hän rehellisesti. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2004, 126.)

6.2 Tutkimusluvan hankinta ja aineiston kerääminen

Tutkimuslupa saatiin työ- ja elinkeinoministeriöltä. Kysely on tehty viidelle saapumiserälle alkuvuodesta 2011 ja tutkimukseen on osallistunut yhteensä 465 palveluksen aloittanutta. Tutkimukseen osallistuminen on ollut vapaaehtoista, josta on informoitu ennen kyselyn aloittamista. Käytännön järjestelyistä, kuten mm. kyselyn toteutuksesta siviilipalveluskeskuksessa vastasivat Voi hyvin nuori- hankkeen projektipäällikkö Valdemar Kallunki ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulun lehtori Ari Vesanen.

Saadut tiedot on käsitelty nimettömästi ja luottamuksellisesti. Tulokset raportoidaan tilastollisina kokonaisuuksina, joten yksittäistä vastaajaa ei niistä pysty tunnistamaan. Aineisto on hävitetty asianmukaisesti.

6.3 Tutkimusaineiston analysointi

Voi hyvin nuori! -hanke keräsi aineiston ja purki tulokset sähköiseen muotoon, SPSS -ohjelmaan. SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) -ohjelma on tilastollinen tietojenkäsittelyn ohjelmisto. Kesällä 2011 saimme valmiit tulokset, joiden pohjalta teimme varsinaisen tulostietojenkäsittelyn ja analysoinnin. Tulokset esitetään tilastoaineistoon pohjautuvina kuvina.

6.4 Luotettavuus

Luotettavuus kyselytutkimuksessa on tärkeää, että kysymykset ovat selkeät ja ne ymmärretään oikein. Tutkimukseen osallistuneiden määrä tulisi olla tarpeeksi suuri, jotta otos olisi mahdollisimman tarkka. (Hirsjärvi ym. 2004, 169.)

Tutkimuksessa tärkeää on luotettavuus, jota tarkastellaan luotettavuuden eli reliabiliteetin ja pätevyyden eli validiteetin perusteella. Nämä yhdessä muodostavat mittarin kokonaisluotettavuuden.

Reliabiliteetti antaa tuloksia, jotka eivät ole sattumanvaraisia, eli se kuvaa, kuinka tarkasti mittari mittaa kiinnostuksen kohdetta. Mittarin epätarkkuudet voivat liittyä joko mittariin tai aiheutua käyttäjän epäjohtonmukaisuudesta. Otoksen on oltava tarpeeksi suuri ollessaan reliaabeli. (Vehviläinen-Julkunen & Paunonen 1997, 209.)

Validiteetti tarkoittaa mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä mitä oli tarkoituskin. Mittarin kattavuutta selvitetään monien eri asioiden perusteella, kuten sisällön, ennustettavuuden, taustateorian, kriteereiden ja rakenteiden kannalta. Esitutkimuksella on tärkeä rooli mittarin pätevyyden arvioinnissa. Sen avulla tutkija pystyy arvioimaan onko mittari toimiva, looginen, ymmärrettävä ja helposti käytettävä. (Vehviläinen-Julkunen & Paunonen 1997,207.)

Määrällisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan tarkastella myös suhteessa tuloksiin. Tällöin tutkimusta katsotaan sisäisestä ja ulkoisesta validiteetista. Sisäisellä validitutkimuksella tarkoitetaan sellaista, jossa tulokset johtuvat vain tutkimuksen asetelmasta. Ulkoiseen validiteetin tärkeänä osana on tutkimustulosten yleistettävyys. Se on yleinen kysymys hoitotieteellisessä tutkimuksessa, jossa tutkittavat ovat harkinnanvaraisia eivätkä satunnaisesti valittuja. (Vehviläinen-Julkunen & Paunonen 1997, 210–211.)

Tutkimus on reliaabeli, jos otos on tarpeeksi suuri. Luotettavuus voi kärsiä, jos vastaaja ymmärtää kysymyksen eri tavoin kun olisi tarkoitus. (Uusitalo 1991, 84.) Luotettavuuteen vaikuttaa myös se, onko vastaaja vastannut kaikkiin kysymyksiin. Tutkimukseen osallistuivat lähes kaikki viiden saapumiserän siviilipalvelusta suorittamaan tulleet, joten tuloksia voidaan pitää luotettavina. Tutkimustilanteessa kyselyyn vastanneilla oli tarvittaessa mahdollisuus pyytää apua epäselvissä asioissa. Kaikki eivät vastanneet ihan jokaiseen kysymykseen, joten yksittäisten kysymysten vastauksien lukumäärä vaihtelee.

7 TUTKIMUKSEN RISKIT JA EETTISET ONGELMAT

Saadut tiedot on käsitelty nimettömästi ja luottamuksellisesti. Tulokset raportoidaan tilastollisina kokonaisuuksina, joten yksittäistä vastaajaa ei niistä pysty tunnistamaan. Koska saapumiserissä ei ole ollut naisia, heidän vastauksiaan ei voi tunnistaa. Eettisenä ongelmana olisivat voineet olla naisvastaajat, jolloin heidät olisi ollut helppo tunnistaa. Saapumiserässä voi olla vain yksi siviilipalveluksen aloittaja.

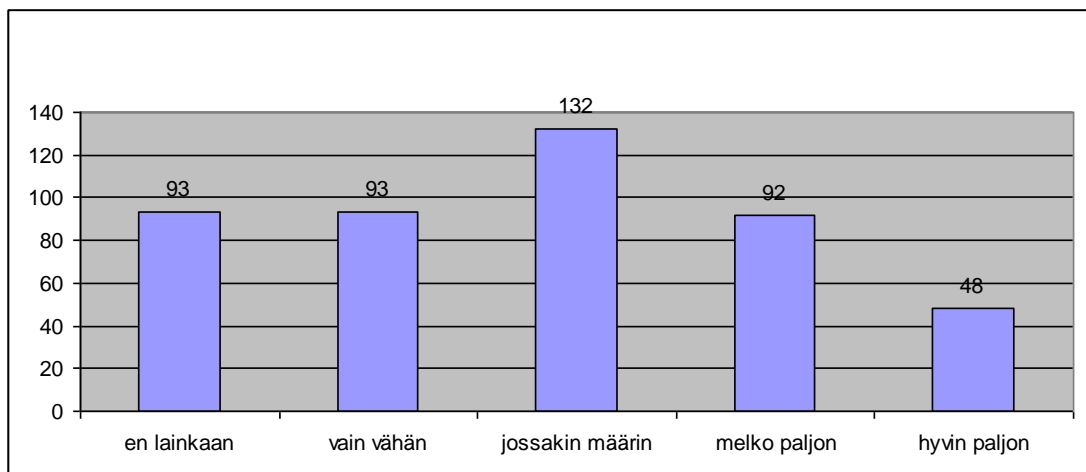
Riskeinä olisi voinut olla, ettei palveluksensa aloittaneilla olisi ollut kiinnostusta osallistua tutkimukseen. Näin ollen vastauksia ei olisi saatu tarpeeksi, jolloin tutkimus ei olisi ollut luotettava. Tämä olisi myös vaikuttanut toimenpiteiden kehittämiseen. Koska vastauksia on tarpeeksi, tulos on luotettava ja tulosten käsittely pysyy anonyymina.

8 TULOKSET

Tutkimukseen vastanneita oli yhteensä 465. Valtaosa vastaajista (46 %) on isoista kaupungeista (Tampere, Turku, Jyväskylä ja pääkaupunkiseutu). Ikähaarukka oli 19–31 vuoden väliltä. Suurin vastaajamäärä (80 %) oli 20–23-vuotiaat. Vastaajista 10 % oli 24–27-vuotiaista ja yli 28-vuotiaita oli 3 %. Kaikki vastaajat olivat miehiä.

8.1 Harrastaminen

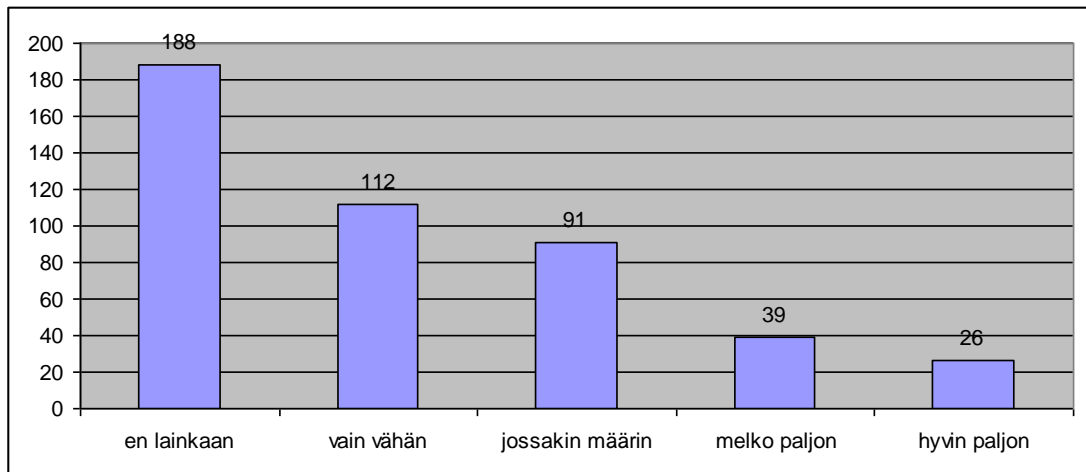
Tässä kysymyksessä oli useampi harrastusvaihtoehto, joihin vastaaja sai valita, missä määrin oli suuntautunut seuraaviin harrastuksiin. Vastausvaihtoehdot olivat: en lainkaan, vain vähän, jossakin määrin, melko paljon ja hyvin paljon. Kaikista harrastusvaihtoehdoista ei ole kuvaa mutta ne käsitellään tekstinä. Kuvissa luvut ovat vastanneiden määriä.

Kuva 1. Yksilöurheilu/ yksilöliikunta

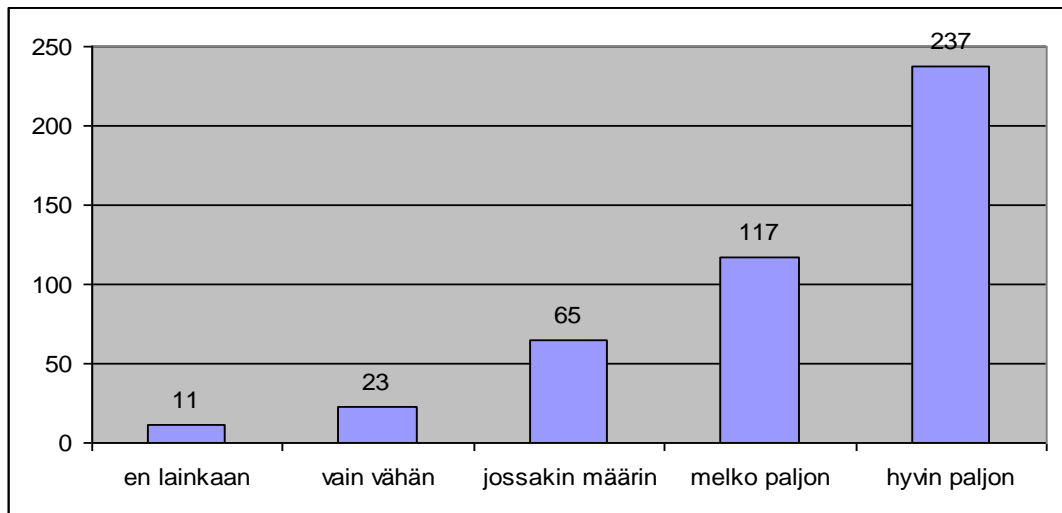
Yksilöurheilun ja – liikunnan aktiivisia harrastajia oli 31 % vastanneista. Vähemmän liikkuvien osuus oli 20 %. Täysin liikuntaa harrastamattomien osuus oli myös 20 %. (Kuva 1.)

Joukkueurheiluun osallistuminen oli vähäisempää kuin yksilöurheiluun. Vastanneista yli puolet (52 %) ei osallistunut lainkaan siihen ja neljänneskin (23 %) osallistui vain vähän. Joukkueurheilua harrastati kuitenkin jossakin määrin 15 %, ja aktiiviharrastajia oli joka kymmenes (10 %).

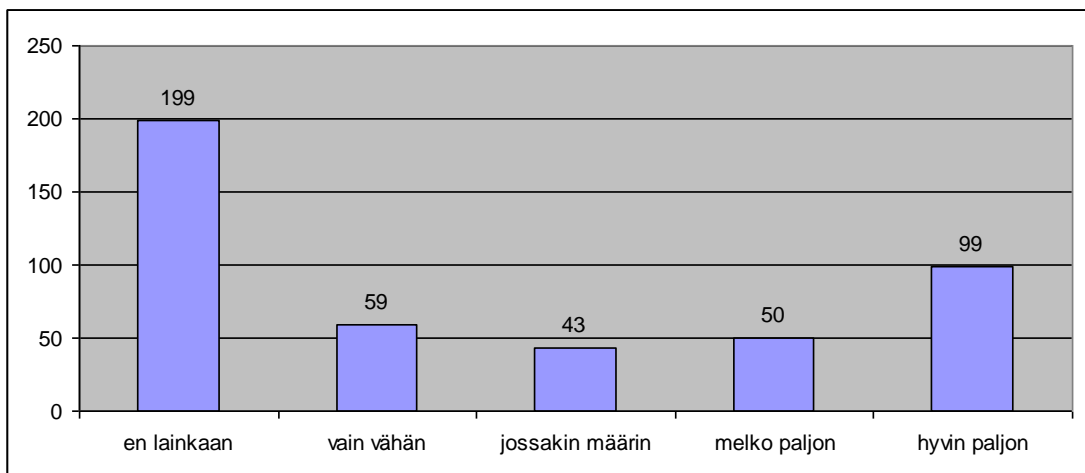
Kuva 2. Valokuvaaminen

Valokuvaamista harrasti jossakin määrin tai vähäisesti 44 % vastanneista. Aktiivisesti valokuvaamista harrasti 14 %. Kysymykseen osallistuneista 40 % ei harrastanut valokuvaamista lainkaan. (Kuva 2.)

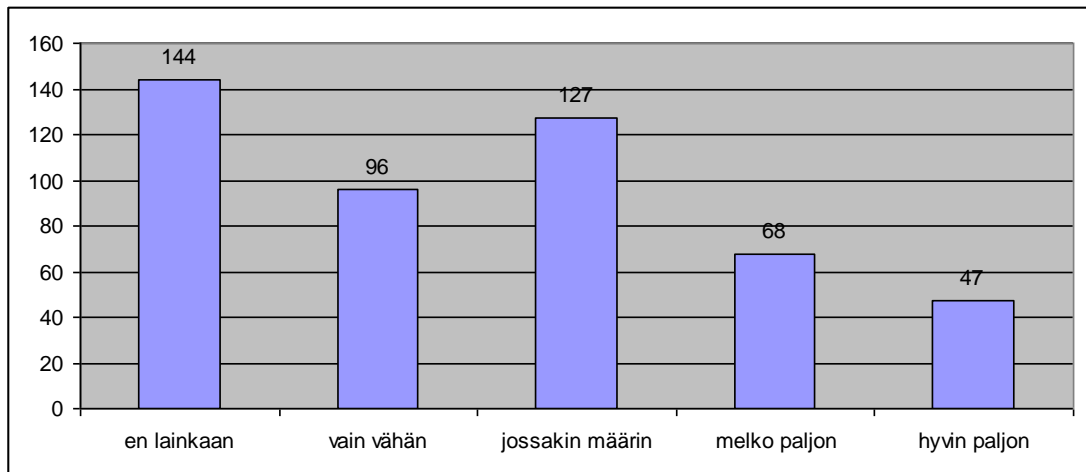
Kuva 3. Musiikin kuuntelu

Musiikin kuuntelu oli suosittu harrastus ja sitä harrasti aktiivisesti 76 % vastanneista. Jonkin verran musiikkia kuunteli 14 % ja vain vähän tai ei lainkaan 7 %. Musiikin kuunteleminen on nykyään helppoa, koska musiikkia voi kuunnella missä vain ja melkein millä vain, esim. matkapuhelimella ja MP3-soittimella. (Kuva 3.)

Kuva 4. Musiikin tuottaminen

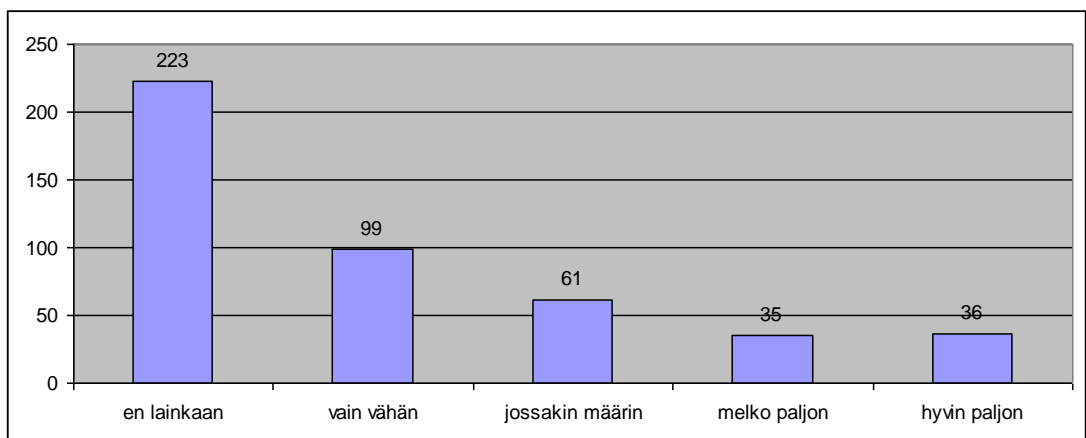
Musiikin tuottaminen ei ollut kovin suosittua. Vastanneista 43 % ei harrastanut sitä lainkaan. Vajaa neljännes (22 %) harrasti musiikin tuottamista jossakin määrin tai vähän. Aktiivisia harrastajia oli 32 %. (Kuva 4.)

Kuva 5. Muu tietotekniikka

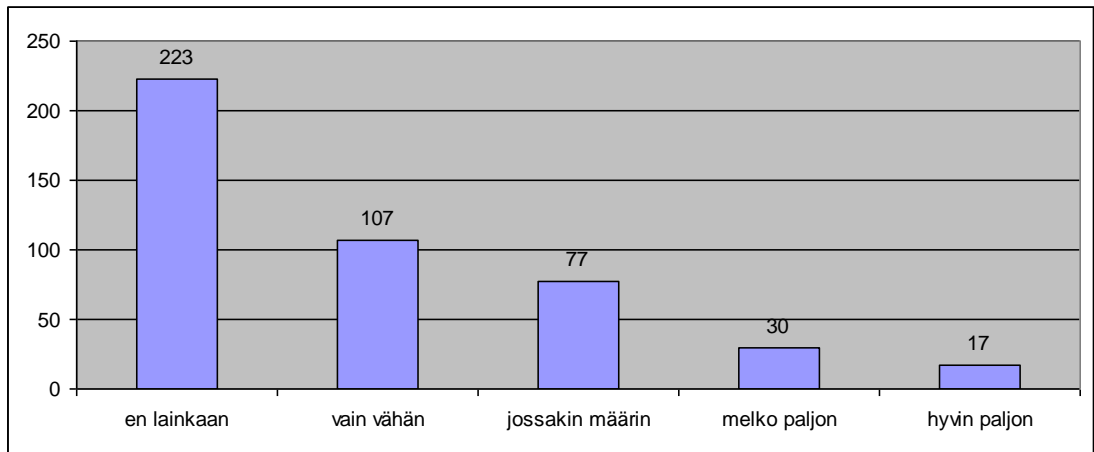
Muuta tietotekniikkaa (esim. koneiden rakentaminen) harrasti aktiivisesti neljännes (25 %) vastanneista ja jossakin määrin 27 %. Vajaa puolet (45 %) ei harrastanut muuta tietotekniikka lainkaan tai vain vähän. (Kuva 5.)

Tietotekniikkaan liittyviä vastausvaihtoehtoja olivat ohjelmointi ja graafinen osaaminen. Ohjelmointia ei harrastanut lainkaan 66 % ja vähän tai jossakin määrin 15 %. Vain 7 % oli aktiiviharrastajia ohjelmoinnissa. Graafinen harrastaminen oli myös vähäistä vastanneiden keskuudessa. Puolet (50 %) ei harrastanut lainkaan tätä. Reilu kolmannes (34 %) harrasti vain vähän tai jossakin määrin graafista osaamista. Aktiiviharrastajia oli kuitenkin 13 % vastanneista.

Kuva 6. Kuvataide

Kuvataiteen aktiiviharrastajia oli vastanneista 15 % ja jossakin määrin tai vain vähän harrastajia oli reilu kolmannes (34 %). Vajaa puolet (48 %) ei harrastanut lainkaan kuvataiteita. (Kuva 6.)

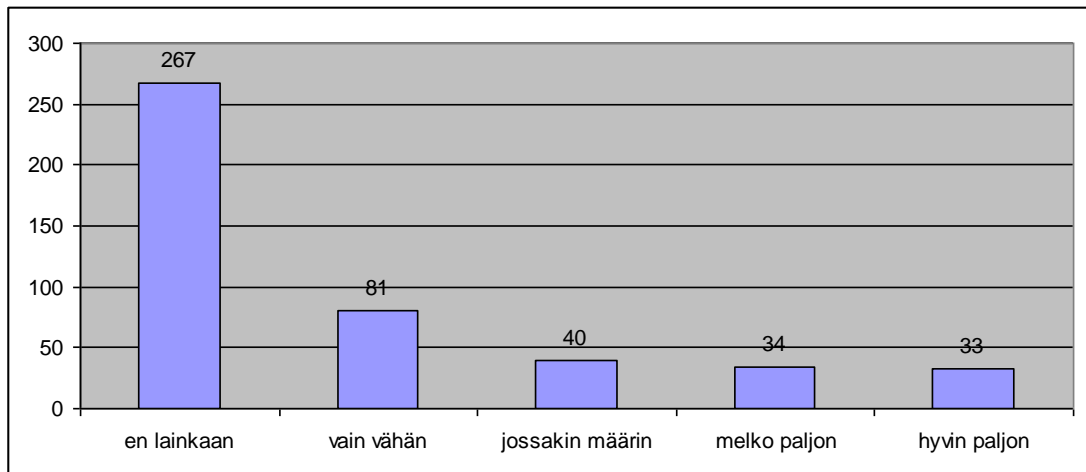

Kuva 7. Kädentaidot

Kädentaitoja (esim. rakentaminen, puutyöt, pienoismallit) aktiivisia harrastajia oli joka kymmenes (11 %) vastanneista. Jossakin määrin tai vähäisesti kädentaitoja harrasti 40 %. Vastanneista 48 % ei harrastanut lainkaan kädentaitoja. (Kuva 7.)

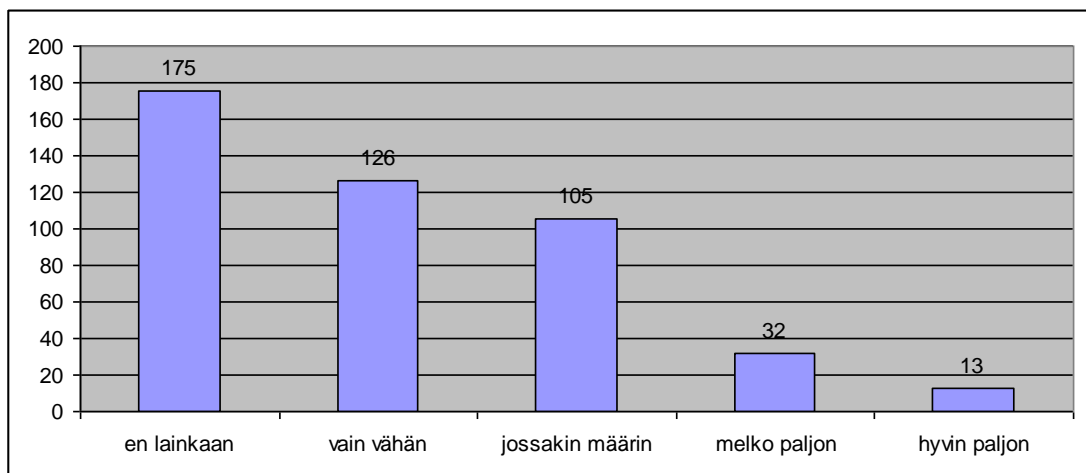
Vastausvaihtoehdoista löytyi myös luonnontiede tai matematiikka ja keräily. Luonnontieteitä tai matematiikkaa harrasti jossakin määrin tai vähäisesti 41 %. Aktiivisia harrastajia oli vain 9 %. Vastanneista vajaa puolet (48 %) ei harrastanut lainkaan luonnontieteitä tai matematiikkaa.

Keräilyä (esim. postimerkit) harrasti vähäisesti tai jossakin määrin 31 %. Aktiivisesti keräilyn harrastajia oli 12 %. Tähän kysymykseen vastanneista kuitenkin yli puolet (55 %) ei harrastanut lainkaan keräilyä.

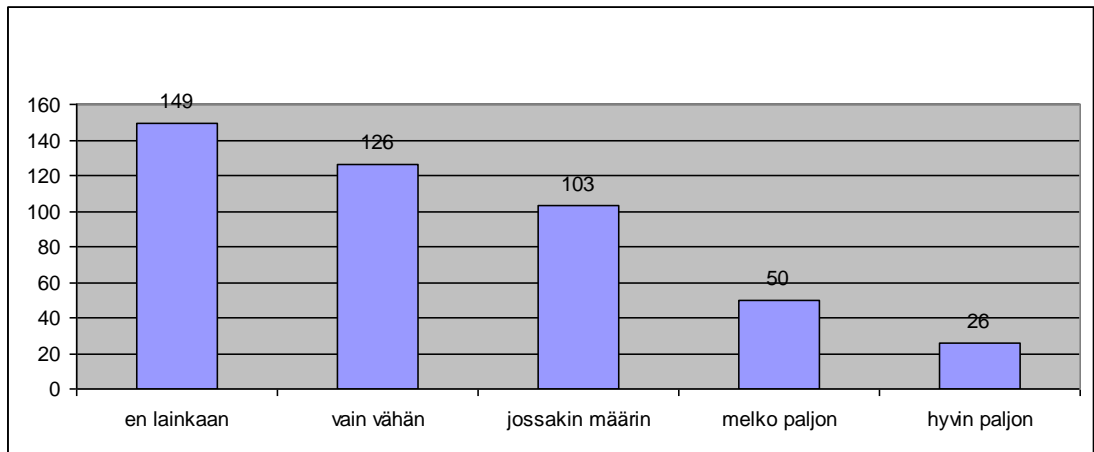
Kuva 8. Autoiluun ja moottoripyöriin liittyvä harrastaminen

Autoiluun ja moottoripyöriin liittyvä harrastaminen oli vähäistä. Vastanneista 57 % ei harrastanut lainkaan autoilua tai moottoripyöriä. Kuitenkin reilu neljäsnes (26 %) harrasti näitä vähän tai jonkin verran ja aktiiviharrastajia oli 14 %. (Kuva 8.)

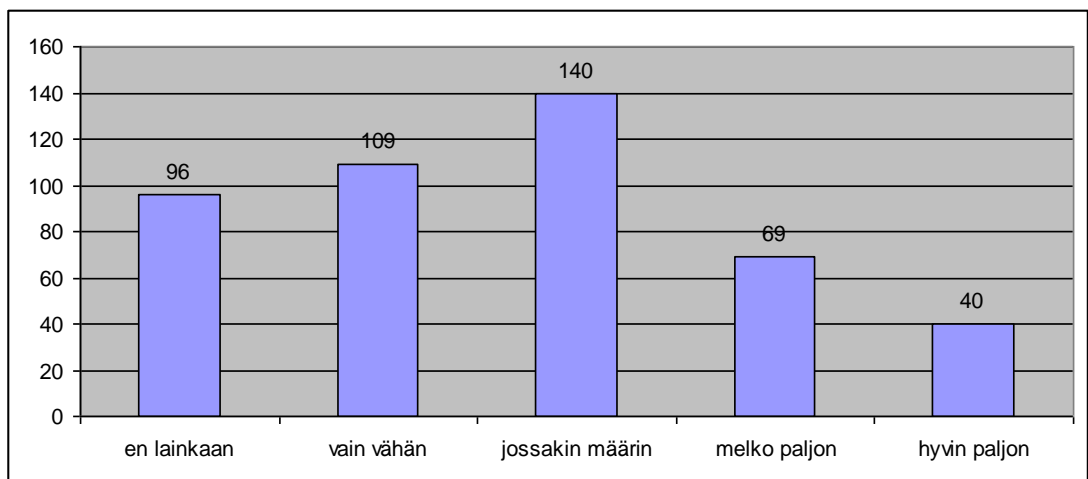
Kuva 9. Muu tekninen harrastaminen

Muun tekniikan aktiiviharrastajia oli 10 % vastanneista. Puolet (50 %) vastanneista harrasti jossakin määrin tai vähäisesti muuta tekniikkaa (esim. radio-ohjattavat pienoismallit). Muuta tekniikkaa ei harrastanut lainkaan 38 %. (Kuva 9.)

Kuva 10. Luonnossa liikkuminen

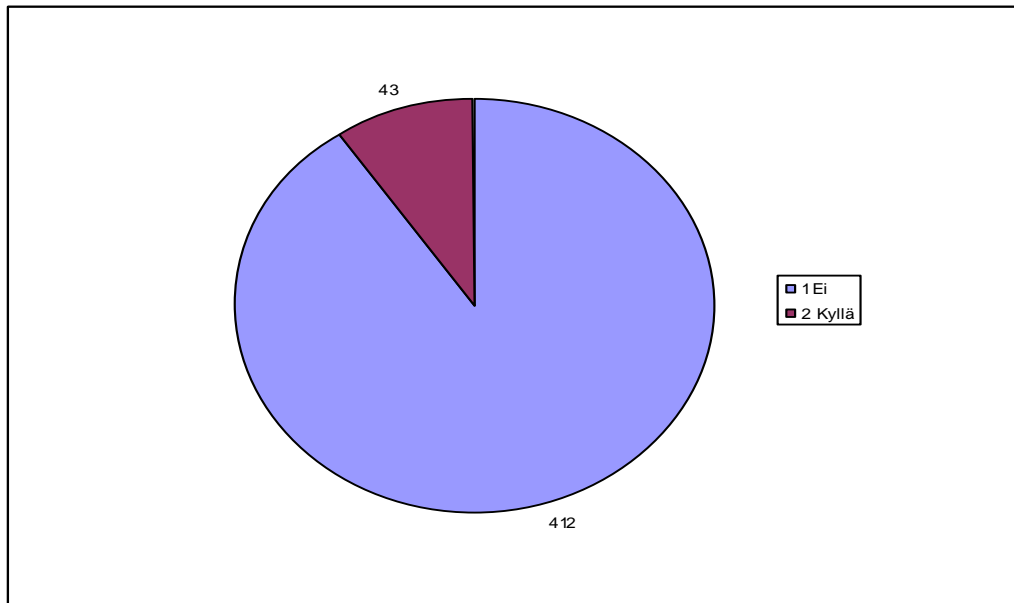
Luonnossa liikkumista (esim. metsästys, kalastus tai vaeltaminen) harrasti jossakin määrin tai vähäisesti vajaa puolet (49 %) kyselyyn osallistuneista. Aktiivisia luonnossa liikkujia oli 16 %. Kolmannes (32 %) ei harrastanut lainkaan luonnossa liikkumista. (Kuva 10.)

Kuva 11. Kirjallisuus ja lukeminen

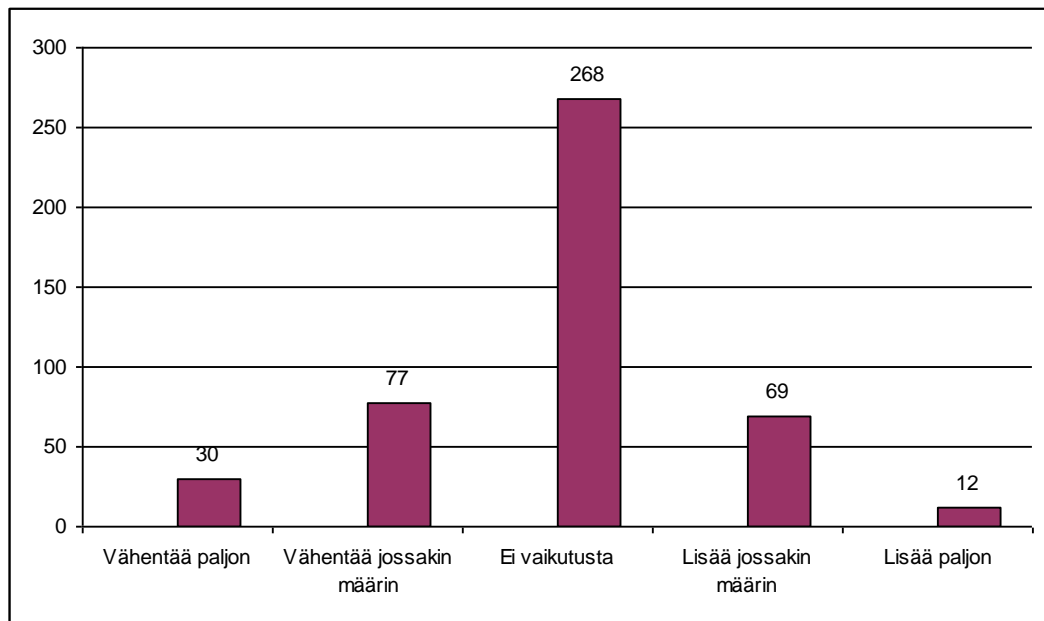
Kirjallisuutta ja lukemista harrasti aktiivisesti vajaa neljännes (23 %) vastanneista ja jossakin määrin 30 %. Vähäisesti kirjallisuutta ja lukemista harrasti 54 %. Viides osa (20 %) ei harrastanut lainkaan kirjallisuutta tai lukemista. (Kuva 11.)

Vastausvaihtoehdoissa oli myös kirjoittaminen ja 45 % vastanneista ei harrastanut tätä lainkaan. Vähän tai jossakin määrin harrastajia oli 41 %. Kymmenes osa (11 %) harrasti kirjoittamista aktiivisesti.

Kuva 12. Uuden harrastuksen löytäminen palvelusaikana

Vastanneista 91 % ei löytänyt uutta harrastusta. Kuitenkin 43, eli 8 % löysi uuden harrastuksen. (Kuva 12.) Uuden harrastuksen löytäminen ei ole välttämättä tarpeellista, mikäli nykyinen harrastus vie muutenkin aikaa. Tällaisia ovat mm. joukkuepelit ja yksilöurheilu. Lapinjärvellä on hyvät harrastamismahdollisuudet. Keskuksella on maksuton kuntosali. Kesäisin pihalla voi pelata jalka-, sulka- ja koripalloa. Keskuksen läheisyydessä on järvi, jossa voi uida ja soudella. Soittajat pääsevät myös treenaamaan, sillä keskukselta löytyy bändikämppä ja siellä on perussoittovälineet. Bändikämppä on käytössä kaksi kertaa viikossa. Lisäksi löytyy atk-luokka ja kantiinissa on Internet-mahdollisuus. (Lapinjärven koulutuskeskus, 10/2011, Tervetuloa siviilipalvelukseen, Lintulehti, Siviilipalveluskeskus.)

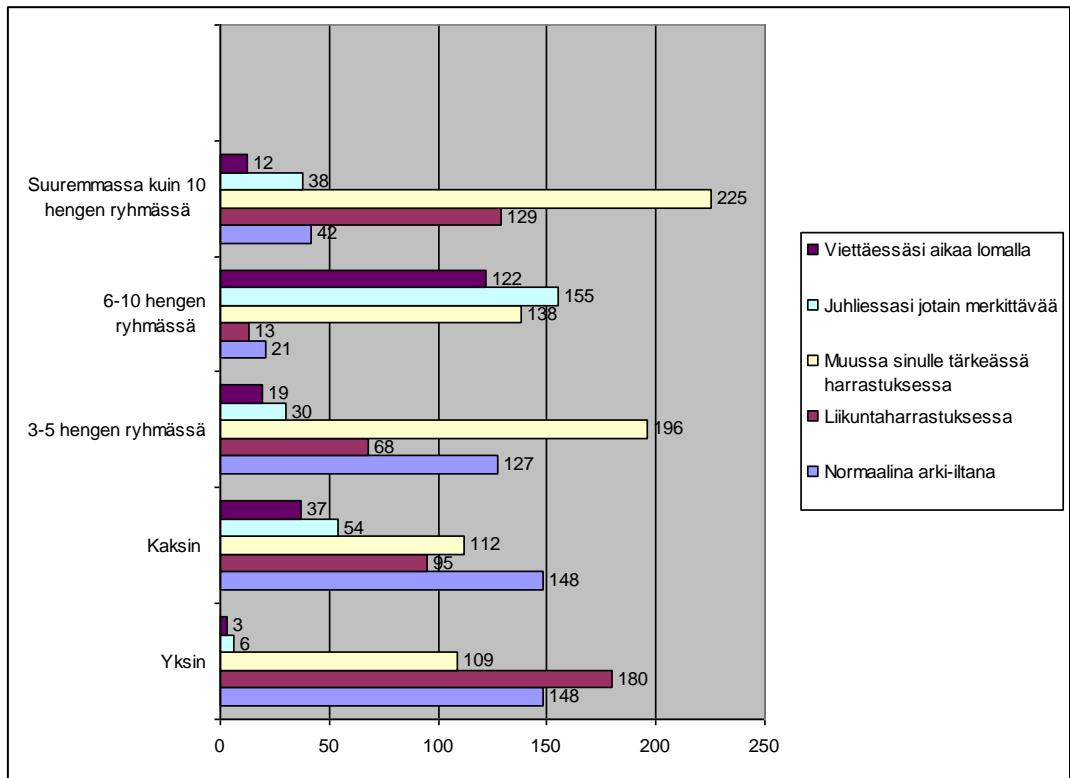

Kuva 13. Palvelusajan vaikutus harrastusaktiivisuuteen

Tutkimukseen osallistuneita pyydettiin arvioimaan palvelusajan vaikutusta harrastusaktiivisuuteen heidän kotiutumisen jälkeen verrattuna palvelusta edeltäneeseen tilanteeseen

Suurin osa vastanneista koki, ettei harrastusaktiivisuuteen ole ollut vaikutusta palvelusaikana. Lähes neljäsosa koki harrastamisen vaikeutuvan, mutta löytyi niitäkin (n. 18 %), jotka olivat sitä mieltä, että palvelusaika lisäsi harrastusaktiivisuutta. (Kuva 13.)

Harrastusaktiivisuuteen voi vaikuttaa harrastus, jolloin esim. joukkuepelaamista harrastava saattaa miettiä, mitä joukkueetoverit ajattelevat. Jos on pitkään pois joukkueesta, se voi vaikuttaa joukkueetoverien ajatuksiin. Harrastusaktiivisuuteen vaikuttaa monet asiat, esim. motivaatio, aikaisempi aktiivisuus, luonne, mahdollisuus harrastaa palvelusaikana. Harrastusaktiivisuus palvelusajan jälkeen on yksilöllistä ja uudet tulevaisuuden näkymät voivat myös vaikuttaa palvelusajan jälkeiseen harrastusaktiivisuuteen.

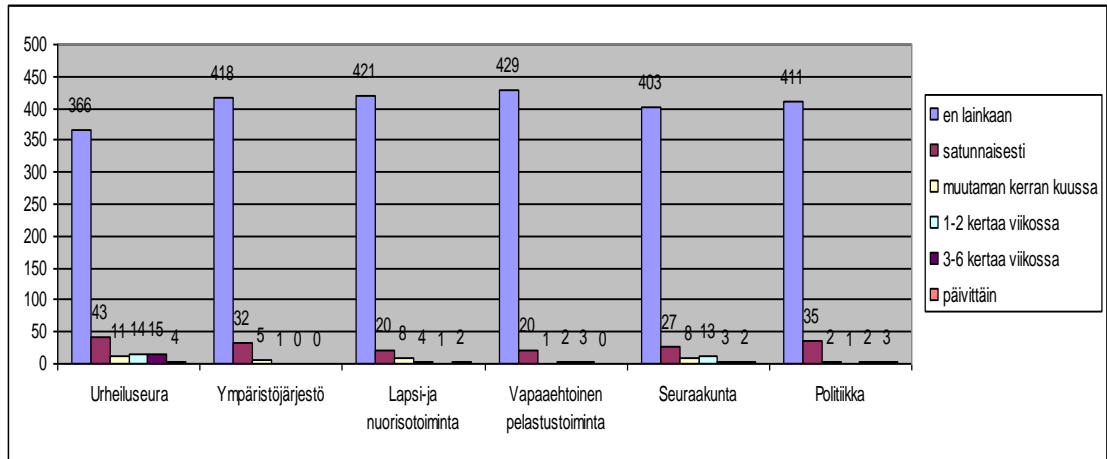
Kuva 14. Mieluisin seura vapaa-aikana

Vastanneista suurin osa (74 %) oli arki-iltoina yksin tai yhden kaverin kanssa. Neljäs ilmoitti viettävänsä aikaa 3 - 5 hengen ryhmässä arki-iltoina. Vain 2 % vietti arki-aikaansa kuuden tai useamman hengen ryhmässä. Liikuntaharrastuksessa kolmasosa (32 %) oli yksin ja viidesosa (21 %) oli kaksin. Neljäs (25 %) kyselyyn osallistuneista liikkui 3 - 5 hengen ryhmässä. Kuuden tai useamman hengen ryhmissä liikuntaharrastuksessa oli viidesosa (20 %). Muussa tärkeässä harrastuksessa vastanneet olivat mieluiten 3 - 5 hengen ryhmässä (45 %) ja yksin tai kaverin kanssa halusi olla myös 44 %. Suuremmassa porukassa aikaa vietti 10 % vastanneista. Muu tärkeä harrastaminen voi olla esim. musiikin tuottaminen. (Kuva 14.)

Juhliessa jotain merkittävää, 92 % vietti aikaa isommassa porukassa (kolme henkilöä tai enemmän). Kyselyyn osallistuneista puolet (50 %) vietti aikaa lomalla 3 - 5 hengen ryhmässä. Reilu neljäsosa (29 %) halusi olla kahdestaan jonkun kanssa. Yli kuuden hengen ryhmässä vastanneista lomaili 11 %. Melkein joka kymmenes (9 %) halusi lomailla yksin. Vastausten perusteella voi päätellä, että kyselyyn osallistuneilla oli paljon kavereita, joiden kanssa he viettivät mieluusti aikaa ja jakoivat tärkeät asiat. (kuva 14.)

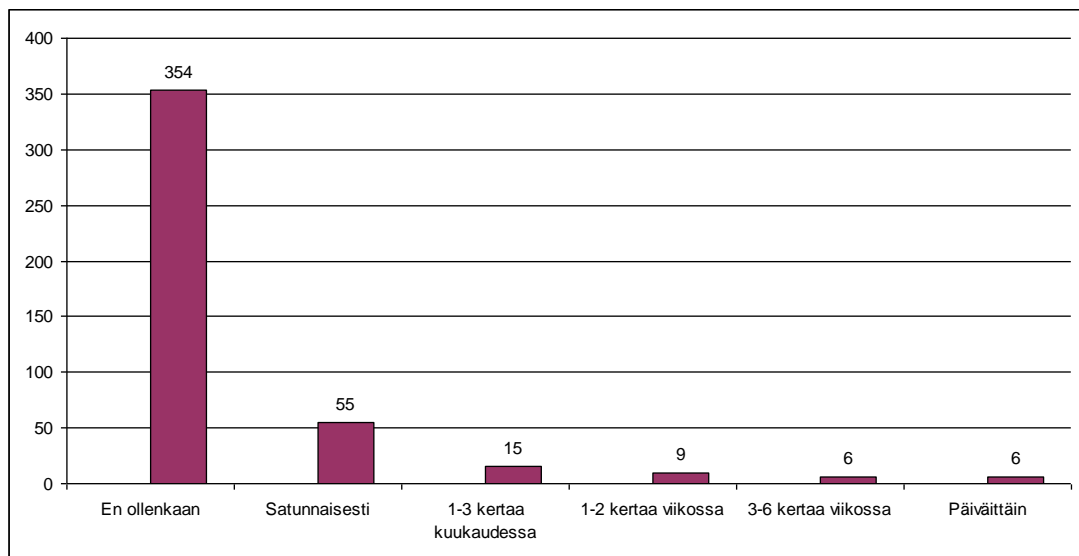
8.2 Seura ja järjestötoiminta

Tässä kysymyksessä kysyttiin vastanneiden osallistumista järjestötoimintaan ennen siviilipalveluksen alkamista.

Kuva 15. Palvelusaikaa edeltävä aktiivisuus seura- ja järjestötoimintaan osallistumisessa

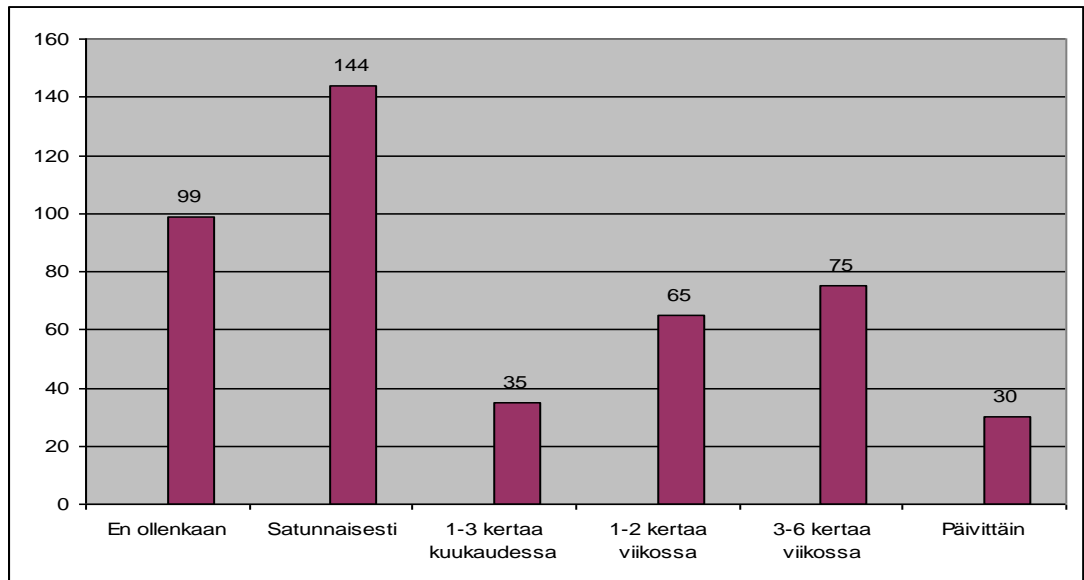
Seura- ja järjestötoiminta eivät olleet suosittuja. Aktiivista seura- ja järjestötoimintaa oli ollut erityisesti urheiluseuran toiminnoissa (vastanneista reilu 7 %). Vähiten aktiivisuutta oli ollut vapaaehtoisessa pelastustoiminnassa (esim. vapaapalokunta, VPK) sekä ympäristöjärjestön toiminnoissa. Jokaisessa seura- ja järjestötoiminnassa oli vastanneista joku satunnaisesti aktiivinen (urheiluseuran toiminnot 10 %, ympäristöjärjestön toiminnot 7 %, lapsi- ja nuorisotoiminta 4 %, vapaaehtoinen pelastustoiminta 4 %, seurakunnan järjestämä toiminta 6 % ja poliittinen järjestötoiminta 8 %). (Kuva 15.)

Kuva 16. Liikuntakerhon toimintaan osallistuminen

Tähän kysymykseen vastasi 445. Heistä n. 80 % ei osallistunut lainkaan palvelupaikan liikuntakerhon toimintaan. Liikuntakerhon toimintaan 5 % osallistui viikoittain yhden tai useamman kerran. Liikuntakerhossa ei välttämättä ole mielenkiintoisia lajeja tai vastaajat eivät vain koe tarvetta urheilla. On kuitenkin hyvä asia, että on mahdollisuus liikkua palvelusaikana. (Kuva 16.)

Lisäksi kysyttiin tyytyväisyyttä liikuntakerhon toimintaan. Tähän kysymykseen osallistuneet vastasivat, kuinka tyytyväisiä he olivat siviilipalveluskeskuksen järjestämään liikuntakerhoon. Tyytyväisyys oli neutraalia (n.78 % vastaajista). Tyytymättömiä vastaajia oli 9 % ja tyytyväisiä liikuntakerhon toimintaan oli 13 %. Mielenpiteiden yksimielisyys saattoi johtua monesta asiasta. Siihen voi vaikuttaa esim., kunhan pääsee liikkumaan, ei ole lempi urheilulajia, ei harrasta urheilua, mutta haluaa kokeilla uusia lajeja. Kaikki eivät käytä liikuntakerhon palveluja. Mielenpiteeseen oli saattanut vaikuttaa lajien valinta, saivatko osallistujat itse valita lajin, oliko kuinka paljon eri vaihtoehtoja ja miten liikuntakerhon kertojen välillä lajit vaihtuivat.

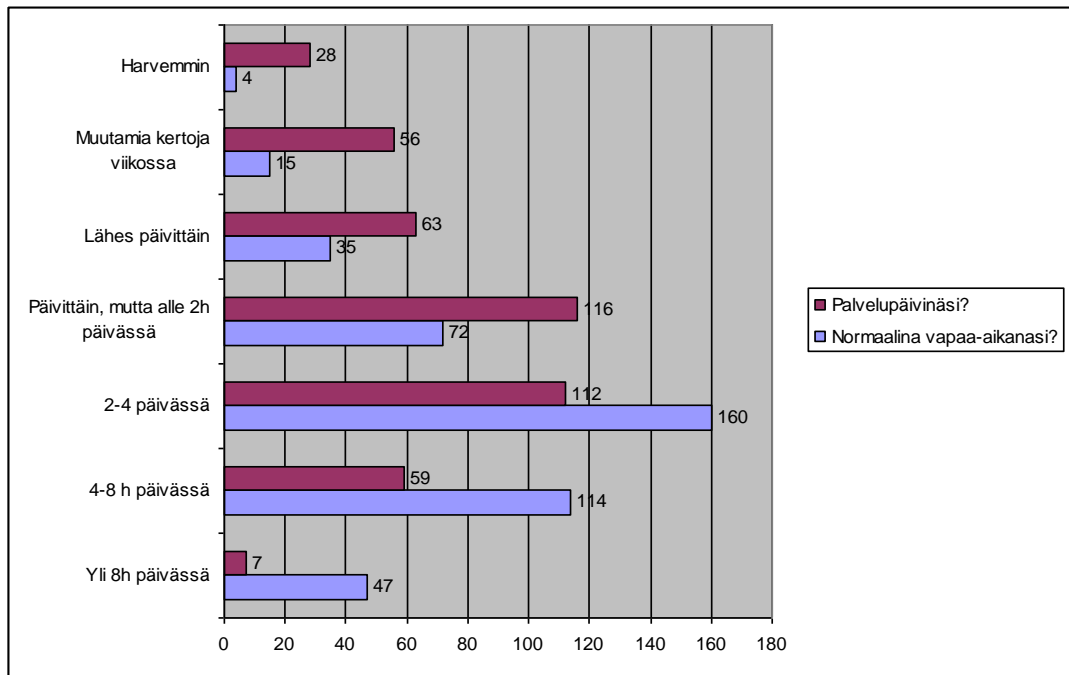
Kuva 17. Liikuntakerhon ulkopuolinen liikuntaharrastusaktiivisuus

Liikuntakerhon ulkopuolella vastanneista liikuntaa harrasti 38 %. Satunnaisesti tai muutaman kerran kuussa harrastajia oli 40 %. Täysin liikuntaa harrastamattomia oli kyselyyn osallistuneista 22 %. Liikuntakerhon ulkopuolella liikuntaa harrastavat liikkuvat paljon. Liikunta on hyvä tapa poistaa stressiä ja pitää mieli virkeänä. (Kuva17.)

8.3 Internet ja vapaa-aika

Kyselyyn vastanneista 98 % käytti Internetiä. Tulos ei ollut mitenkään epänormaali, koska nyky-yhteiskunnassa monet palvelut ovat siirtyneet Internetiin, ja siellä asiointi on tehty helpoksi. Muilla (2 %), jotka eivät käyttäneet Internetiä, saattoi olla monia syitä, kuten taloudellinen tilanne tai elämäntapa.

Vapaa-aikana on mahdollisuus käyttää Internetiä ja koulutuskeskukselta löytyy mahdollisuus käyttää konetta, jos ei omaa ole mukana. Internetin sosiaalinen media on yksi syy siihen, miksi Internetiä käytetään. Toisaalta taas pankkiasiointi ja muut tärkeät asiat on helppo hoitaa tietokoneella.

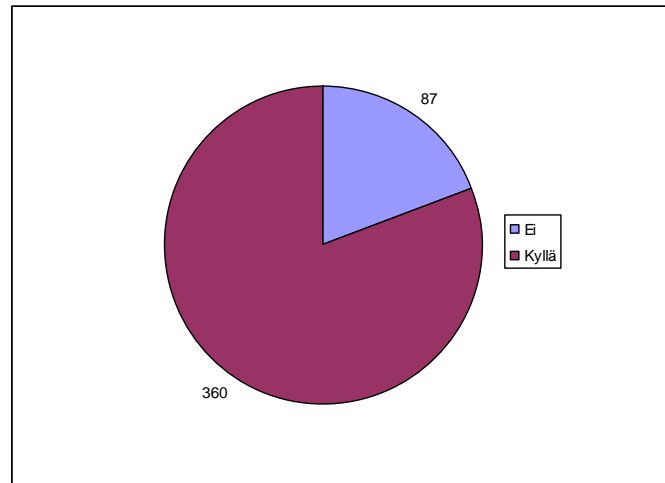

Kuva 18. Internetin käyttäminen normaalina vapaa-aikana ja palveluspäivinä

Tutkimukseen osallistuneista 36 % käytti normaalina vapaa-aikana Internetiä 2 - 4 tuntia päivässä. Neljännes vastanneista (25 %) käytti Internetiä 4 - 8 tuntia päivässä. Päivittäin Internetiä käytti 16 %. Kymmenesosa (11 %) käytti Internetiä yli 8 tuntia päivässä, mikä tarkoittaa melkein kaikkea vapaa-aikaa päivässä. Noin 12 % käytti Internetiä vähemmän normaalina vapaa-aikana. (Kuva 18.)

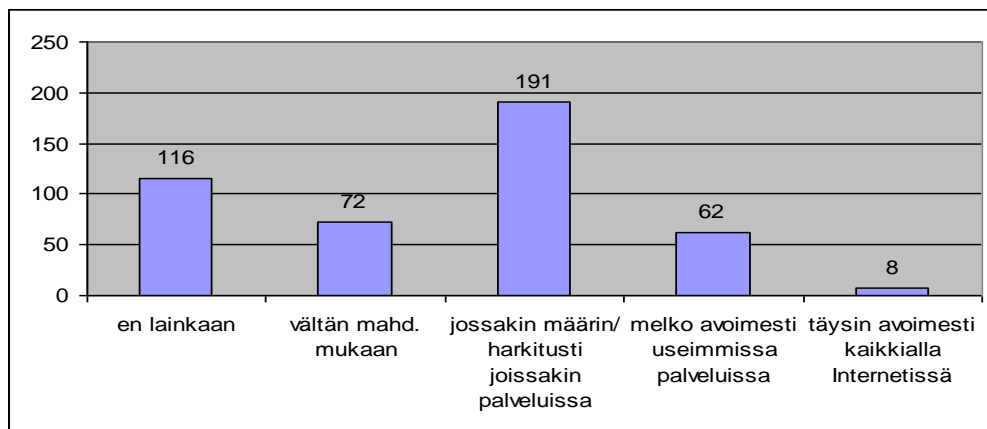
Palvelusaikana käytettiin huomattavasti vähemmän Internetiä päivässä kuin normaalina vapaa-aikana. Siviilipalvelusmiehistä 26 % käytti Internetiä päivittäin, mutta alle 2 tuntia. Neljännes (25 %) käytti Internetiä 2 - 4 tuntia päivässä. Reilu kymmenesosa (13 %) käytti Internetiä 4 - 8 tuntia päivässä. Lähes päivittäin Internetiä käyttivät noin 14 % ja muutamia kertoja tai harvemmin Internetiä käytti 19 % vastanneista. Yli 8 tuntia Internetin käyttäjiä oli vain 7 (2 %). (Kuva 18.)

Internetin käytön palvelusaikana tekee helpoksi oma tietokone, mahdollisuus koulutuskeskuksen koneiden käyttöön ja lisäksi ”mökkulan” käyttö on yleistä ja helppoa. Nykyajan puhelimet sisältävät mitä enenevässä määrin eri toimintoja, jolloin Internetinkin pääsee helposti mistä vain.

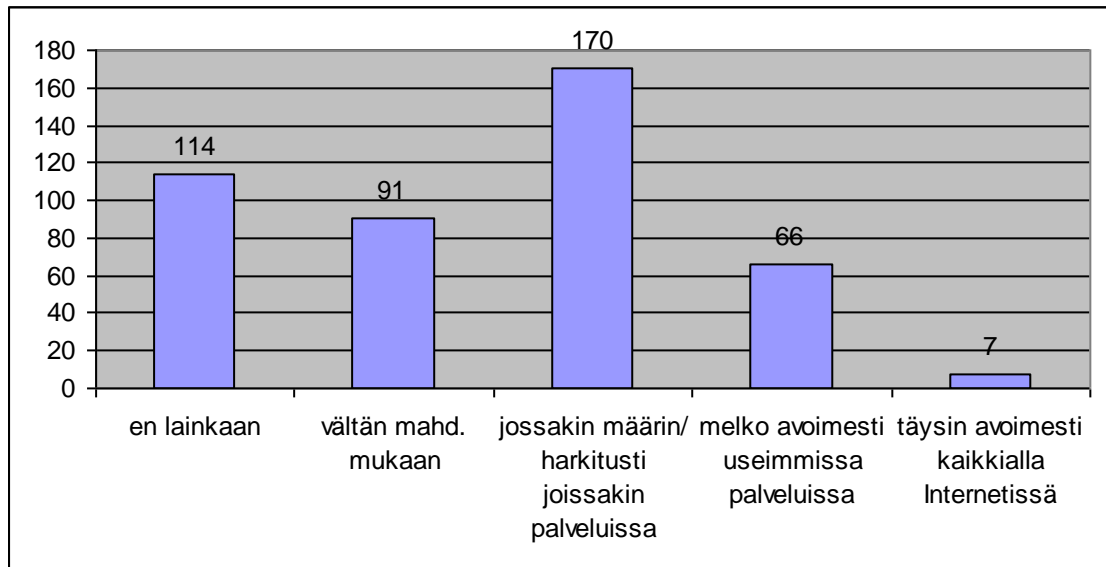
Kuva 19. Oma profiili jossakin Internetissä toimivassa yhteisöpalvelussa (esim. Facebook, IRC-Galleria tai Twitter)

Suurimmalla osalla vastanneista (80 %) oli profiili sosiaalisessa mediassa. Viidesosalla ei ollut profiilia sosiaalisessa mediassa. Profiilin pitäminen ajan tasalla kertoi osittain äskeisen kysymyksen vastausmäärästä päivittäiseen Internetin käyttöön. Sosiaalinen media on osa päivittäistä elämää. (Kuva19.)

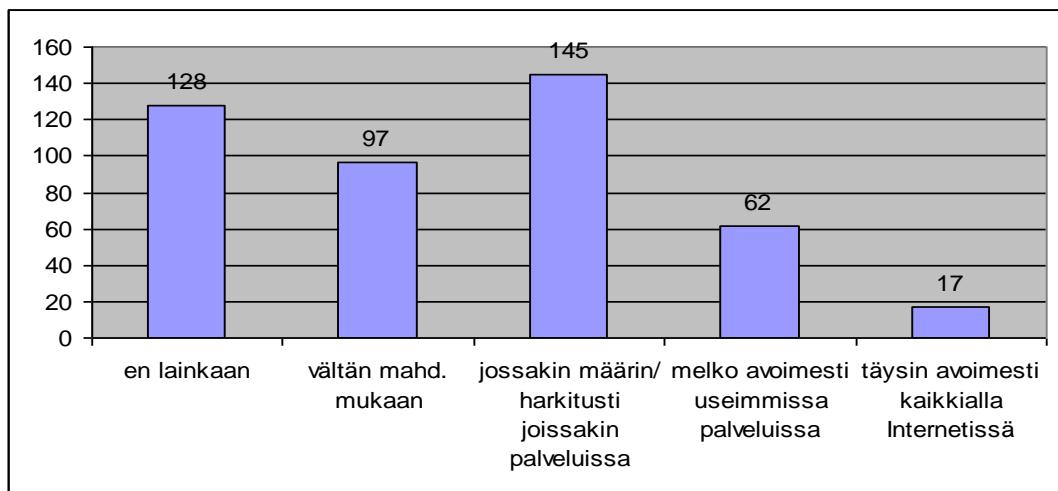
Kuva 20. Vapaa-ajan kuvat

Kysymyksessä kysyttiin kuinka avoimesti vastaajat kertoivat tai jakoivat asioita ja tietoja itsestään. Tutkimukseen osallistuneista reilu neljännes (26 %) ei jakanut vapaa-ajan kuvia Internetissä ja 16 % vältti vapaa-ajan kuvien jaon mahdollisuuksien mukaan. Jossakin määrin tai harkitusti joissakin palveluissa vapaa-ajan kuvia jakoi vastanneista 43 %. Melko avoimesti tai täysin avoimesti vapaa-ajan kuvia jakoi 16 %. (kuva 20.)

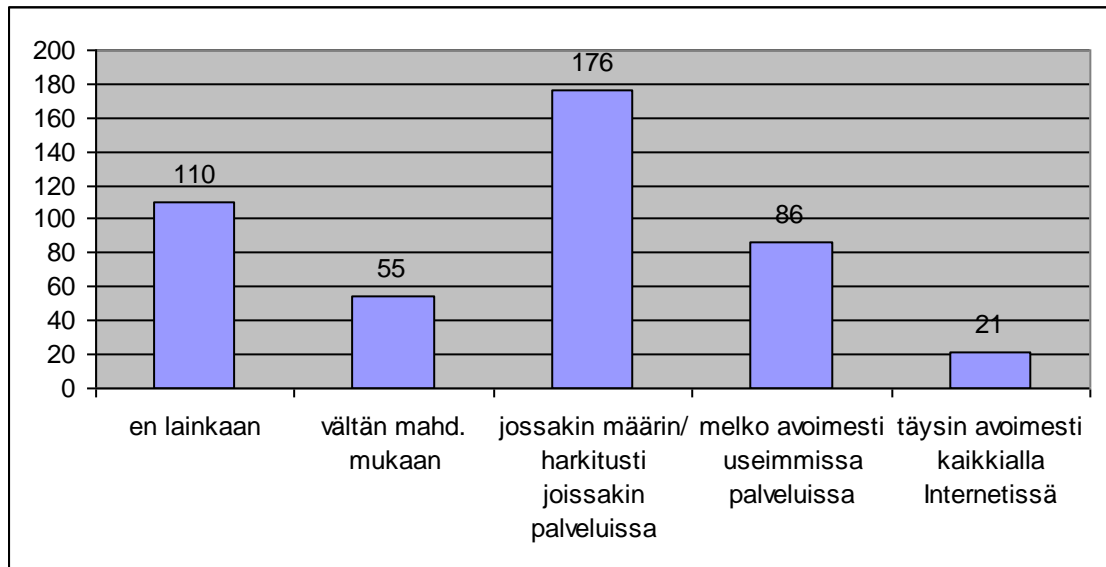
Kuva 21. Oma elämäntapa

Vastanneista 38 % jakoi omaa elämäntapaansa Internetissä jossakin määrin tai harkitusti joissakin palveluissa. Viidennes (20 %) vältti mahdollisuuksien mukaan ja neljännes (25 %) ei jakanut lainkaan oman elämäntapansa tietoja. Osallistuneista 16 % jakoi oman elämäntapansa tietoja melko avoimesti tai täysin avoimesti. (Kuva 21.)

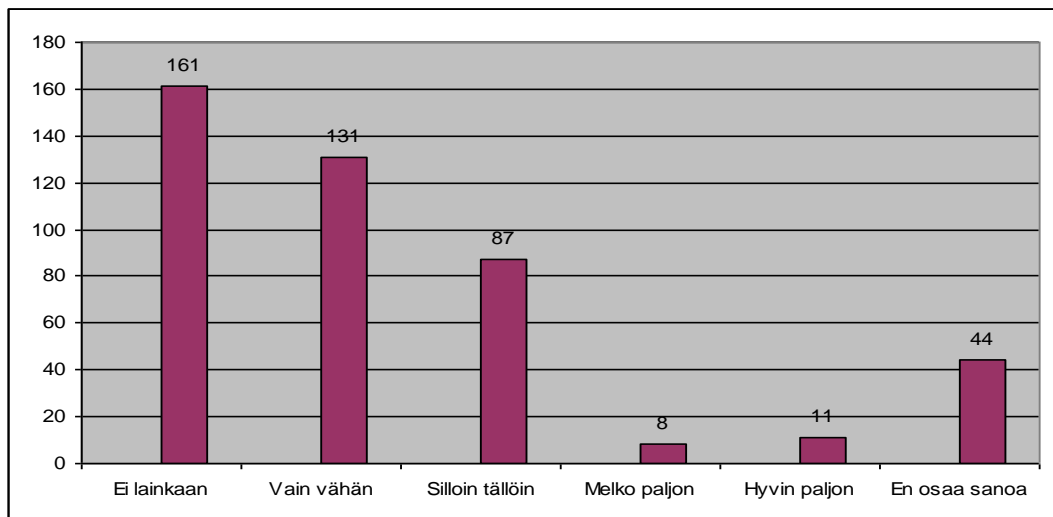
Kuva 22. Jotakin tahoja arvostelevat mielipiteet

Jotakin tahoja arvostelevia mielipiteitä aktiivisesti (melko tai täysin avoimesti) kertoivat 17 % kyselyyn osallistuneista. Kolmannes (32 %) ilmaisi mielipiteitään jossakin määrin tai harkitusti. Reilu viidennes (22 %) vältti mahdollisuuksien mukaan arvostelevat mielipiteet Internetissä ja 29 % vastanneista ei antanut arvostelevia mielipiteitä lainkaan Internetissä. (Kuva 22.)

Kuva 23. Muut mielipiteet

Täysin avoimesti muita mielipiteitä Internetissä kertoi 5 % vastanneista ja melko avoimesti vajaa viidennes (19 %). Jossakin määrin tai harkitusti mielipiteitä antoi 39 prosenttia. Kymmenesosa (12 %) vältti mielipiteiden kertomisen ja neljännes (25 %) ei kertonut lainkaan mielipiteitä Internetissä. (Kuva 23.)

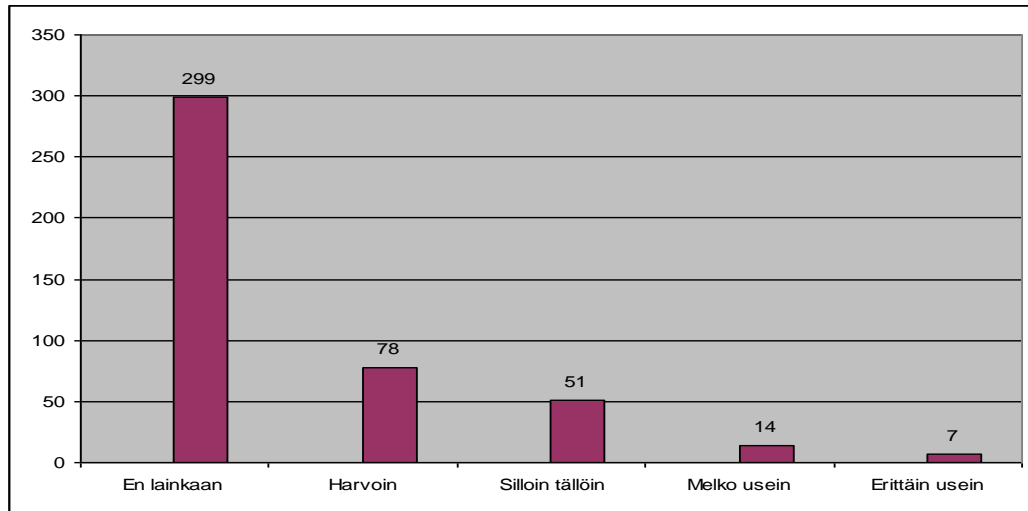

Kuva 24. Internetissä nimimerkillä esittämäsi roolin poikkeavuus arki-minästäsi

Hieman yli kolmasosa (36 %) vastanneista ilmoitti, että arki-minä ja Internetissä käytetty rooli eivät poikkea lainkaan toisistaan. Vajaa puolet (49 %) kertoi, että roolit eroavat toisistaan vain vähän tai silloin tällöin. Kuitenkin poikkeuksiakin oli.

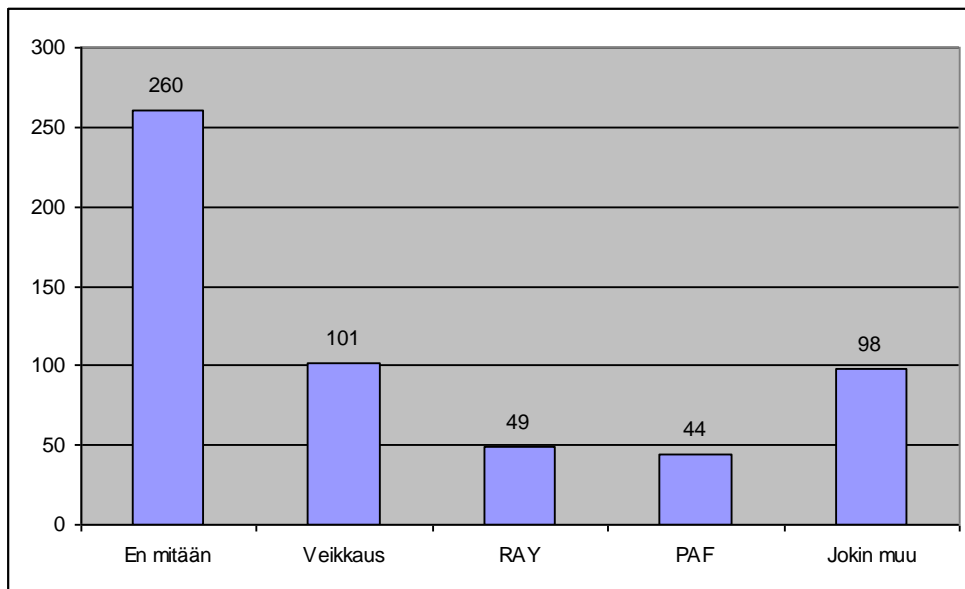
Niitä, joiden kohdalla nämä roolit eroavat toisistaan melko paljon tai hyvin paljon, oli 19 vastannutta (4 %). Joka kymmenes (10 %) ei osannut sanoa, poikkeako arki-minä

nimimerkillä esittämästä roolista. Internetissä on helppo olla joku muu kuin itse on, ja se selittää vastausten jakautumisen kaikille vastaus vaihtoehdoille. (Kuva 24.)

Kuva 25. Ukkapelien pelaaminen Internetissä

Tutkimukseen osallistuneista 66 % ei pelannut rahapelejä Internetissä. Reilu neljännes (29 %) pelasi harvoin tai silloin tällöin. Melko usein pelaajia ei ollut paljon enempää kuin usein pelaavia, yhteensä 4,5 %. Tulos ei kuitenkaan kertonut, kuinka suurella rahasummalla he pelaavat suhteessa tuloihinsa. Erittäin usein pelaavat saattoivat sijoittaa viikoittain pienen summan Lottoon, Viking Lottoon ja ehkä esimerkiksi Tulosvettoon tai Monivetoon. Tällöin pelaaminen olisi usein tapahtuvaa, muttei kaikkia rahoja vievää. Näiden tulosten perusteella ei voida tehdä johtopäätöksiä mahdollisesta peliriippuvuudesta tai sen riskistä. (Kuva 25.)

Kuva 26. Internetissä pelatut rahapelit

Tähän kysymykseen vastaajat olivat saaneet valita useamman vaihtoehdon, jolloin tulos ei ollut yksiselitteinen.

Yli puolet vastanneista (56 %) ei käyttänyt rahojaan uhkapelien pelaamiseen. Veikkaus oli suurimman vastausvaihtoehtomäärän kerännyt vaihtoehto (24 %). Raha-automaattiyhdistys eli RAY (11 %) ja Play Among Friends eli PAF (10 %) olivat saaneet melkein saman verran harrastajia. Jokin muu -vaihtoehto (23 %) oli melkein yhtä suosittu Veikkauksen kanssa. ”Jokin muu” sisältää esim. erilaiset pokerisivustot ja nettikasinot. (Kuva 26.)

9 POHDINTA

Tutkimuksen avulla saatiin tietoa siviilipalvelusmiesten harrastuksista ja vapaa-ajan käytöstä. Tuloksia voidaan soveltaa, kun mietitään tukitoimia tai auttamista ennaltaehkäisevästi ennen valintaa siviilipalvelukseen vai armeijaan. Yläasteikäisen harrastaminen ja vapaa-ajan käyttö on pääsääntöisesti kiinni kavereista ja omasta sosiaalisesta ympäristöstä. Jos yläasteelta siirryttäessä pois nuorta ei kiinnosta mikään, ei mielipide ehdi vaihtua parissa vuodessa. Tässä olisi hyvä huomioida nuoren vapaa-ajan käyttö ja harrastaminen, jolloin nuorta voidaan auttaa voimaan paremmin.

Tutkimusta tästä aiheesta voisi jatkaa esim. vuosi siviilipalveluksen jälkeen. Vaikka tulokset eivät olisi ehkä suoraan verrannollisia, kertoisi se kuitenkin mahdolliset muu-

tokset ja huomattaisiin ero ennen ja jälkeen siviilipalveluksen. Lisäksi samanlaisen kyselyn voisi toteuttaa vuosien kuluttua uudelleen ja verrata tuloksia tähän opinnäyte-työhön. Toinen mielenkiintoinen tutkimus voisi olla vertaileva siviilipalvelusmiesten ja armeijan käyneiden välillä. Se antaisi kuvan miesten eroista ja mahdollisia vaihto-ehdoja parantaa kummankin palveluksen toimintaa.

Tutkimuksessa oli tärkeää saada tietoa siviilipalvelusmiesten harrastuksista ja vapaa-ajasta. Musiikin kuuntelu on ylivoimaisesti suosituin harrastus (n. 78 %). Musiikin kuuntelu on tapa rentoutua ja halpa harrastus, jos ei keräile CD-levyjä. Musiikkia voi kuunnella nykyään monella eritavalla (radio, kännykkä, tietokone, TV) ja tämä luo harrastamismahdollisuuden helpoksi.

Liikuntapainotteiset harrastukset ovat myös vastaajien keskuudessa suosittuja. Pieni osa vastaajista (8 %) on löytänyt jopa uuden liikuntaharrastuksen palvelusaikana. Liikunta on musiikin ohella tapa purkaa stressiä ja rauhoittua. Tämä riippuu siitä, minkälaista liikuntaa harrastaa ja harrastaako tosissaan, eikä vain kuntoilun puolesta. Kaikenlainen liikunta on hyvästä iästä ja sukupuolesta riippumatta, mutta joillakin on tapana kulkea pienet matkat autolla.

Toisaalta liikuntaa harrastavia on vastaajien kokonaismäärästä vain reilut puolet. Pitäisi olla keino saada nuoret miehet liikkumaan enemmän ja noudattamaan terveellisiä elämäntapoja. Siviilipalveluskoulutuksen aikana on terveystasvatusta. Pelkät terveystasvatustunnit eivät välttämättä riitä, vaan tunnit pitäisi olla sellaiset, että ne saisivat ajattelemaan omia valintojaan. Näin todennäköisesti saataisiin ainakin osaan terveellisempää elämäntapaa ja liikunnan lisäystä.

Kaikki harrastamisvaihtoehdot saivat harrastajia vastausten perusteella, mutta kolmanneksi nostettava harrastus on kuvataiteisiin liittyvä harrastaminen (esim. piirtäminen ja maalaaminen). Vastaajista n. 15 % harrastaa kuvataiteita, ja monesti kuva kertoo ihmisen mielestä (teema, värit). Taiteellisuus on hyvä vastapaino esim. koulu- tai työkiireille ja taiteillessa usein unohtaa kiireet ja keskittyy vain tekemiseen. Luulisimme, että taiteellisesti lahjakkaampia on enemmän siviilipalvelusmiehissä kuin varusmiehissä, koska siviilipalvelusmiehet vaikuttavat mieleltään herkemmiltä ja ovat enemmän taiteellisen oloisia.

Vähiten harrastajia on moottoriajoneuvoihin liittyvissä harrastuksissa ja asioiden / esineiden keräämisessä. Moottoriajoneuvoharrastamisen on vähäisempää kuin tämänikäisten miesten kohdalla voisi olettaa. Keräileminen ei ole yleensä miehistä touhua vaan naiset ennemminkin keräilevät erilaisia asioita ja esineitä. Mahdollisesti, siksi tällä harrastuksella ei ole kovin suurta osallistujamäärää.

Harrastaminen tuo elämään sisältöä ja parantaa hyvinvointia. Mielekäs harrastus voi löytyä iästä riippumatta, jos vain vaivautuu kokeilemaan eri vaihtoehtoja. Vapaa-ajalla täytyy myös huomioida levon tärkeys. Lepäämisen merkitys saattaa unohtua aktiiviharrastajalla, jos on esim. liian tiukka harjoitusaikataulu. Kokonaisuudessaan siviilipalvelusmiehet harrastavat eri asioita monipuolisesti.

Työmme on onnistunut, vaikka valmistumisaikataulu hieman venyikin. Yhteisen ajan löytyminen oli haaste, ja se venytti työn valmistumista. Työn eteneminen on ollut myös toisinaan hidasta, koska muutoksia on tullut ja työn lopullinen sisältö on selkiytynyt ajan kanssa. Yhteinen panos työn lopputulokseen on tasapuolinen. Tutkimusmenetelmässä ei ollut ongelmia. Luotettavuuteen vastausten vähyys olisi vaikuttanut, mutta lähes koko kohderyhmä osallistui tutkimukseen.

LÄHTEET

Allardt, E. 1980. Hyvinvoinnin ulottuvuuksia. Helsinki: WSOY.

Heikkilä, M., Karvonen, S., Moisio, P. & Simpura, J. 2008. Johdanto. Teoksessa Suomalaisten hyvinvointi 2008. Helsinki: Stakes.

Koulutuskeskuksen tilat palvelusvelvollisille. Siviilipalveluskeskuksen verkkosivut. Saatavissa: http://www.sivariakeskus.fi/fi/koulutuskeskus/tilat_velvollisille [Viitattu 31.1.2012]

Lapinjärven koulutuskeskus. Siviilipalveluskeskuksen verkkosivut. Saatavissa: <http://www.sivariakeskus.fi/fi/koulutuskeskus> [Viitattu 31.1.2012]

Tervetuloa siviilipalvelukseen. 2011. Lintulehti. 10/2011. Lapinjärven koulutuskeskus. Saatavissa: http://www.sivariakeskus.fi/easydata/customers/sivariakeskus/files/asiakirjoja/lintulehtik_s.pdf [viitattu 5.4.2012]

Metsämuuronen, J. 1995. Harrastukset ja omaehtoinen oppiminen. Sitoutuminen, motivaatio ja coping. Teoreettinen tausta, rakenneanalyysi ja sitoutuminen. Helsingin yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Tutkimuksia 146.

Mitä on siviilipalvelus?. Siviilipalveluskeskuksen verkkosivut. Saatavissa: http://www.sivariakeskus.fi/fi/palveluspaikoille/mita_siviilipalvelus_on [Viitattu 11.4.2012].

Myllyniemi, S. 2009. Aika vapaalla. Nuorten vapaa-aika tutkimus 2009. Helsinki: Yliopistopaino Oy.

Myllyniemi, S. 2010. Puolustuskannalla Nuorisobarometri 2010. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Helsinki: Yliopistopaino Oy.

Mäntylä, T. 2010. Nuorten aikuisten koti, koulutus ja ajankäyttö. Kuluttajaviraston julkaisusarja 3/2010.

Saarinen, P., Ruoppila, I. & Korhonen, M. 1994. Kasvatuspsykologian kysymyksiä.

Sinkkonen, M. & Kinnunen U. 1996. Vapaa-aika ja tyytyväisyys elämään. Teoksessa L. Pulkkinen (toim.) Lapsesta aikuiseksi. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy, 90–91.

Siviilipalvelus 2020 - Siviilipalveluksen kehittämistyöryhmän mietintö. 2011. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, konserni 9/2011. Työ- ja elinkeinoministeriön internetsivut. Saatavissa: http://www.tem.fi/files/29351/TEM_9_2011_netti.pdf. [Viitattu 10.4.2012].

Siviilipalvelukseen hakeutuminen. Siviilipalveluskeskuksen verkkosivut. Saatavissa: http://www.sivariakeskus.fi/fi/velvolliselle/siviilipalvelukseen_hakeutuminen [Viitattu 31.1.2012].

Siviilipalveluslaki. 28.12.2007/1446.

Suontausta, H. & Tyni, M. 2005. Wellness-matkailu -hyvinvointi matkailun tuotekehityksessä. Helsinki: Edita Publishing oy.

Tietoa siviilipalvelukseen hakeutuvalle. Työ- ja elinkeinoministeriön Internetsivut. Saatavissa: <http://www.tem.fi/index.phtml?s=2433> [viitattu 31.1.2012].

Voi hyvin nuori! -hanke. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Internetsivut. Saatavissa: <http://www.kyamk.fi/VHN> [Viitattu 31.1.2012].

Yleistä siviilipalveluksesta. Siviilipalveluskeskuksen Internetsivut. Saatavilla: <http://www.sivariakeskus.fi/fi/palveluspaikoille> [Viitattu 10.4.2012].